Nº. 299. ZATURDAG 15 DECEMBER. Aº. 1860.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, Nº. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

DE NATIONALE MILITIE EN DE GRONDWET.

„Wij hebben eenigen twijfel geopperd of het ontwerp wel in allen deele rijmt met onze opperste Staatswet: of de geest en bedoeling dezer laatste door de ontwerpers geheel wordt in 't oog gehouden. Het volgende schijnt, onder meer, dien twijfel te regtvaardigen.

Artikel 18 der voordragt, om een hoofdpunt te noemen, bepaalt:

„Jaarlijks worden voor de militie ingeschreven alle „mannelijke ingezetenen, die op den 1 januarij van „het jaar hun negentiende jaar waren ingetreden.

„Voor ingezeten wordt gehouden:

„hij wiens vader of voogd ingezeten is volgens de „Wet van 28 julij 1850 (Staatsbl. nº. 44);

„hij die, geen ouders of voogd hebbende, gedurende „de laatste, aan het in de eerste zinsnede van dit „artikel vermelde tijdstip voorafgaande, achttien „maanden in Nederland verblijf hield;

„hij, van wiens ouders de langstlevende ingezeten „was, al is zijn voogd geen ingezeten, mits hij, bij „het overlijden van dien langstlevende, binnen het „Rijk verblijf hield."

Uit dit artikel, ook in verband met art. 20 en de Memorie van Toelichting, blijkt dat de bedoeling der voordragt is ook de vreemdelingen, onder zekere bepalingen, aan de militie te doen deelnemen. Rijmt dat met de Grondwet? Is het een juiste uitvoering van haar artikel 180 en 181 (*)?

Wie moeten, volgens de Grondwet, dienst doen bij de militie? Wij zouden geneigd zijn te antwoorden: de *Nederlanders* alleen, mits zij ingezeten, hier te Lande gevestigd zijn. De gangbare meening (wij erkennen het) is dat de Grondwet de verpligting oplegt aan *alle* ingezetenen, dus ook aan de vreemde, eene opvatting die ook gehuldigd is bij de thans vigerende wetten op dit stuk, tot stand gebragt onder de, hier bijna gelijkluidende, bepalingen der Grondwet van 1815. Die meening steunt daarop dat de Grondwet geen onderscheid maakt tusschen ingezetenen die Nederlanders en andere die vreemden zijn, maar, bij in art. 177 de (zedelijke) verpligting tot het dragen der wapenen, voor de onafhankelijkheid van den Staat en beveiliging van zijn grondgebied aan „alle ingezetenen" te hebben opgelegd, in art. 181 voorschrijft dat, zoo noodig, de militie zal worden voltallig gemaakt uit „de ingezetenen die" enz. Ieder die dus, zegt men, ingezeten is volgens de bedoeling der Grondwet, die is dienstpligtig.

De zaak is intusschen niet uitgemaakt, al heeft men het antwoord gevonden op de vraag wie ingezetenen zijn naar de bedoeling der Grondwet. Dat antwoord kan overigens (dunkt ons) niet gevonden worden in andere wetten dan de Grondwet zelf. Zij blijven buiten rekening. De gewone wetgever is niet uitlegger der Grondwet, maar slechts haar dienaar; hij kan hare bepalingen niet wederom bepalen. Dus kan 't niet gelden als men, gelijk sommige schrijvers doen, redeneert in dezer voege: de Grondwet verpligt „de ingezetenen" tot de krijgsdienst, de wet van 28 julij 1850 verklaart *wie* ingezeten zijn, *ergo:* die door deze wet worden aangewezen vallen in de termen der Grondwet, *ergo* moet de militiewet hen krijgspligtig maken.

Dit is ook in 't ontwerp juist begrepen: getuigen de boven aangehaalde bepalingen, waarin gezegd wordt wie, voor de militie, als ingezetenen zullen gelden. De voorstellers hebben juist ingezien dat men hier vrij is van de bepalingen der gen. wet van 28 julij, maar, en hierin schijnt 't ontwerp te ver te gaan, men is niet vrij van de voorschriften der Grondwet. Het ontwerp heeft geen onbeperkte vrijheid om *ingezetenen* te bepalen zooals men verkiest, naar willekeur; men moet hier blijven bij de beteekenis die 't woord heeft in de Grondwet.

Wie bedoelt nu de Grondwet met de benaming van *ingezetenen?* Dat is niet overal regt helder. In art. 3 stelt zij *ingezetenen* tegen *vreemdelingen* over en kan dáár kwalijk iets anders dan *Nederlanders* beduiden. Is dit de beteekenis ook in art. 181 dan sluit zij de vreemdelingen stellig van de militie uit en laat zij hun alleen vrijheid om als vrijwilliger te treden in het eigenlijke staande leger. Maar wij mogen niet verzwijgen dat het woord in andere artikelen alleen beduidt *inwoners* en dat zelfs de meer gebruikelijke en natuurlijke beteekenis van 't woord is. Gesteld dat dit ook in art. 181 't geval is, is daarmeê 't algemeen aangenomen gevoelen omtrent de dienstpligtigheid van vreemdelingen genoeg geregtvaardigd?

In geenen deele: ook dan nog kan men vragen: *welke* ingezetenen heeft de Grondwet bedoeld? allen of eenigen, wil zij den last slechts opleggen met eenige beperkingen, die men uit haren geest meer nog dan uit hare letter moet opmaken? Wij gelooven eer 't laatste. *Alle* ingezetenen zijn stellig *niet* bedoeld: want dan ware, om iets te noemen, ook de vrouwelijke helft der bevolking, die nooit iemand onder krijgsverband heeft willen stellen, verpligt op 19jarigen leeftijd, „tot eerste oefening" twaalf maanden onder de wapenen te blijven, dan zouden er geen vrijstellingen of uitzonderingen van den dienstpligt bestaan of kunnen bestaan, dan ware iedereen dienstpligtig in wat omstandigheden ook (en voor zoover hij gevorderd zou worden tot aanvulling van 't getal manschappen). Dit nu beweert niemand: allen geven toe dat er uitzonderingen zijn op de schijnbaar allen omvattende bepalingen der Grondwet.

De vraag is nu maar: behooren onder die uitgezonderden ook de vreemdelingen? Wij gelooven ja. Op grond dat de Grondwet in art. 178 sprekende van „eene vaste zee- en landmagt, aangeworven uit vrijwilligers het zij inboorlingen of vreemdelingen" voor deze laatsten schijnt noodig te achten het uitdrukkelijk geven der bevoegdheid om den Lande te dienen in het staande leger, eene bevoegdheid die zij anders niet zouden hebben. want de krijgsdienst is een pligt en een regt tegelijk, verbonden aan het burgerschap. Die bevoegdheid krijgen zij nu in art. 178 uitdrukkelijk voor 't staande leger, zij krijgen ze in art. 180 *niet* voor de militie: als men de beide artikelen vergelijkt en de groote overeenkomst in uitdrukking en de nabijheid der plaatsing onderling in 't oog houdt, kan men bijna niet betwijfelen dat de uitlating in het laatste artikel met opzet en doel is geschied, om de vreemden uit te sluiten van de militie, of liever omdat men geen reden vond hun, gelijk voor 't staande leger, zoo ook voor de militie, een bevoegdheid te geven die uit den aard der zaak een eigendommelijk regt van den Staatsburger is. De beide eerste artikelen van het achtste hoofdstuk der Grondwet handelen over de aanwerving van vreemde vrijwilligers voor de vaste armee en 't in dienst nemen van vreemde troepen; onmiddellijk daarop volgt in art 180: „er is steeds eene nationale militie" en er wordt van vreemdelingen daarbij niet meer gewaagd. Is het niet duidelijk, ligt het niet in den grammaticalen zin des woords dat een *nationale* militie is een zulke die *bestaat uit nationalen?* Is hier niet, in tegenstelling met 't pas voorafgegane, sprake van een krijgsmagt van Nederlanders, die, juist omdat zij geen vreemden in hare gelederen telt, den naam voert van *nationale* militie?

Het ontwerp vat de bepalingen der Grondwet op, als zeggende: „elk ingezeten, burger of niet, kan en moet dienen als 't noodig is." Wij zouden ze eer aldus verstaan: „de burgers behoeven alleen dan te dienen, *indien* zij hier te Lande wonen." Het is dan eene beperking van den burgerpligt binnen naauwer grenzen dan die uit den aard der zaak gesteld zijn, niet het onbillijk opleggen van een burgerschapslast op de schouders van niet-burgers.

Maar wij vreezen dat de opvatting der voordragt meer voorstanders vindt dan de onze. Doch al ware zij daarmede in haar regt, dan nog strookt zij niet geheel met de Grondwet: wij hebben er reeds boven op gedoeld. De Grondwet, gesteld dan dat zij ook vreemden toelaat bij onze nationale militie, vordert dan toch dat zij althans ingezeten zijn; zij legt den last der dienstbaarheid alleen en uitsluitend op de *inwoners* van het Rijk: de wet kan geen anderen dienstpligtig maken, althans zij behoort 't niet te doen. En toch wil, blijkens bovenstaand artikel 18, de voordragt allerlei menschen laten dienen die noch *wonen*, noch zelfs *verblijf houden* in Nederland. Zoo zullen bijv. volgens die voordragt, Engelsche, Russische, Fransche, Oost-Indische negentien-jarigen, die nooit in ons Land geweest zijn en er nooit denken te komen, hier moeten worden opgeschreven voor de dienst, als hun voogd maar ingezeten is, d. i. drie jaren of ook achttien maanden hier heeft gewoond. Komen die dienstpligtigen niet over om te dienen, zich aan te geven enz., dan zullen zij, zoo mogelijk, achterhaald en gestraft worden: zij zullen bemoeijelijkt worden b. v. in hunne vestiging in onze Koloniën. Ook zullen de betrekkingen met de buitenlandsche mogendheden er alligt niet beter op worden wanneer wij hunne onderdanen nog meer dan thans dwingen in onze krijgsdienst te treden: wij zullen blootstaan aan allerlei moeijelijkheden, thans nog meer te vreezen dan in de tijden van vrede die we achter ons hebben. Om vele redenen is dan de strekking tot uitbreiding der dienstpligtigheid gevaarlijk en afkeurenswaard.

Maar de voornaamste schijnt ons dat de Grondwet wel hen tot de dienst verpligt die zelf hier te Lande wonen, maar niet de pupillen van hier gevestigde voogden. De dwaling ligt hierin dat, — blijkens de Toelichting op art. 18, — de kwalijk begrepen bepalingen van 't Burgerlijk Wetboek over het domicilie van minderjarigen onjuist zijn toegepast op dit onderdeel van het Staatsregt.

(*) Art. 180: Er is steeds eene nationale militie, zooveel mogelijk zamen te stellen uit vrijwilligers, om te dienen op de wijze in de wet bepaald.

Art. 181: Bij gebrek aan genoegzame vrijwilligers, wordt de militie voltallig gemaakt door loting uit de ingezetenen, die op den eersten Januarij van elk jaar hun twintigste jaar zijn ingetreden. De inschrijving geschiedt een jaar te voren.

KOLONIEN.

(Per Overland-Mail.)

BATAVIA 29 October.

(*Vervolg.*)

Men verneemt dat de Gouverneur-Generaal gratie verleend heeft van de doodstraf aan de vijf militairen, die zich, na gedeserteerd te zijn, op den weg naar Buitenzorg aan doodslag en verwonding van eenige inlanders hebben schuldig gemaakt; alsmede aan den belhamel der bij tijds ontdekte zamenzwering te Djocjocarta.

— De gehouden verpachting van het middel der opium in de residentien Batavia, Bantam, Krawang en Buitenzorg heeft meer dan verleden jaar opgebragt eene som van ƒ 183,600. — De verpachting der overige middelen in de residentie Batavia heeft nagenoeg dezelfde resultaten opgeleverd als in het vorige jaar.

— De door het Gouvernement opgerigte school voor Javanen te Batavia, is geopend met 62 kinderen.

— Berigten van Banjermassing ontvangen, dd. 29 september jl., luiden als volgt:

„Van het resultaat der expeditie naar Amonthay is alhier nog weinig nieuws bekend. Er is eene benting ingenomen, waarbij van onzen kant 4 personen geblesseerd zijn, waaronder een Banjerees, die de onzen als tolk volgde. — Het fort, waarin zich de luitenant van der Wijk bevindt, is geheel ingesloten. en zou men gedurende een geheelen dag, in de rigting van zijne versterking, een hevig kanon- en geweervuur vernomen hebben. De kapitein Eichelberg is met zijne manschappen derwaarts vertrokken, om hem te ontzetten.

„De eerste luitenant Strengnart is van zijne wonde genezen en als kommandant naar Marabahan vertrokken, alwaar hij den kapitein Beekman heeft afgelost. De 1ste luitenant de Coenens is inmiddels naar Amawang vertrokken. De 2de luitenant de Braauw is met 32 bajonetten naar Madang gezonden om eene benting in te nemen; aldaar heeft hij zich moedig gedragen en is bij de bestorming met 16 flankeurs, door kogels getroffen, gevallen; gelukkig is zijne in de zijde bekomene wonde niet gevaarlijk; behalve de sergeant Kleyn, is ook de gedecoreerde flankeur Verhest gevaarlijk gewond. Het scheen dat de inlandsche soldaten bij die gelegenheid niet vooruit wilden, waarom zij dan ook voor een krijgsraad zullen komen. Op dit berigt is de kapitein Koch met eene sterkte van 125 man en eene 3ponder-batterij derwaarts opgerukt, waarbij de 1ste luitenant de Coenens, Boers en de dd. officier de Ruessy waren, doch zijn met een gewonde moeten terugtrekken; daarop heeft een derde togt derwaarts plaats gehad, met dat ongelukkige gevolg, dat de kapt. Koch sneuvelde en de luit. Verspijck en een dertigtal manschappen geblesseerd werden en wederom moesten terugtrekken. Thans is de majoor Schuak derwaarts getrokken met de kapts. Graas, Brands, de luits. Brinkgreve, Engelhard en Hamming, benevens eene sterkte van plus minus 200 man.

„Na eenen gelukkigen afloop van dezen togt zal de majoor Schuak naar Batoe Mandie vertrekken, dat weder door de muitelingen zeer versterkt is. Dat de officier van gezondheid Stamler door den vijand is vermoord is zeker, doch bijzonderheden hiervan zijn nog niet bekend. Martapoera is tweemaal aangevallen, doch de vijand geheel verslagen; de kapit. Ravallet en de 1ste luit. Boers zijn derwaarts geweest en hebben, na eenige muitelingen opgehangen te hebben, alles in den omtrek verbrand.

„Op eene patrouille bij Amonthay heeft men het verlies te betreuren van den luit. van Emden; door de muitelingen in eene kampong aangevallen, is hij met 5 lanssteken afgemaakt; ook zijn bij die gelegenheid nog 3 soldaten gesneuveld en 6 geblesseerd. — Te Pantey Hambawang heeft men berigt ontvangen dat de benting zal aangevallen worden, en zegt men dat er aldaar 710,000 randjoes zijn geplant. — Pattoekoenan is door de muitelingen in de asch gelegd en de Kjai aldaar vermoord. De dienstdoende officier de Ruessy heeft een schampschot op het voorhoofd en de luitenant Hoijel is van zijne wond hersteld. — De majoor Koch is van zijnen togt naar Amonthay teruggekeerd. — De muziek van het 13de bat. schijnt op Banjermassing bijzonder te bevallen."

— Den 12 october is te Soerabaija een schoener aangekomen uit Banjermassing, medebrengende meer gedetailleerde tijdingen van het tooneel des oorlogs, loopende tot den 3 october. — Op last van den majoor Verspijck is, kort voor de aankomst der troepen van het 13de bataillon aldaar, de stoomer van Os naar Soerabaija gezonden om te verzoeken het linker halve 13de bataillon infanterie niet derwaarts te zenden, doch gelukkig kreeg die boot te veel water in en was genoodzaakt naar Banjermassing terug te keeren; juist op dat oogenblik kwamen de muitelingen, plus minus 2000 man sterk, Martapoera tot 2 malen toe aanvallen, welke beide malen met glans werden verslagen. — Van den dood van dr. Stamler is niets positief bekend, alleen heeft men twee kussens van hem met bloed bevlekt teruggevonden.

Bij Roeket Malang, 3 uren van Amawang, is, zoo als wij vroeger meldden, driemaal échec geleden, doch de vierde maal kwam de majoor Schuak met 32 man van Bandjer en nam het kommando op zich van Amawang en trok met eene kolonne van plus minus 200 man naar bovengemelde plaats, met de 1ste luitenant-adjudant Brinkgreve, de kapiteins Waiting en Graas, de luitenants D. Ferwerda, Hamming, Beijens Engelhardt en de Coenens. Hij dacht de benting te kunnen bestormen, doch bemerkte reeds spoedig dat zulks niet doenbaar was; na een hevig kanonvuur, dat steeds zonder gevolg bleef, werd de benting omsingeld.

Dezelve had 3 rijen schietgaten en 14 palissaden achter elkander van kaijoe-langsap. De 1ste luit. Hamming kreeg een schot in de borst en bleef ter plaatse dood, de kapt. Graas ontving een kogel in den linker arm. De benting was geblindeerd. Toen de muitelingen bemerkten dat zij omsingeld zouden worden en hun convooi met vivres door den kapt. Graas geslagen was, vlugtten zij op handen en voeten uit de benting, doch kwamen voor het tirailleurs vuur van den 1sten luit. de Coenens, alwaar zij nog een pelotons vuur kregen, doch passeerden juist op eene plaats, waar de overige tirailleurs nog niet hadden kunnen komen; van onzen kant zijn een tiental soldaten geblesseerd; doch geen een gesneuveld. — De officieren hadden zich zeer wijselijk van hun distinctief ontdaan en droegen geweren, even als de manschappen. Het verlies van den kant van den vijand, alhoewel aanzienlijk, is niet bekend. — Het sneuvelen van den vroeger gemelden 1sten luit. van Ende heeft den 13den september plaats gehad, toen hij uitgezonden was om 4 priesters, die het plan gesmeed hadden om in de benting te Amonthay amok te maken, op te ligten, doch nabij hunne woning gekomen, werd door 24 muitelingen, waaronder 4 vrouwen, amok gemaakt, die allen gesneuveld zijn, terwijl wij van onze zijde 3 dooden en 9 gekwetsten hadden, waaronder deze officier, die 7 klewang-houwen en een schot in het been bekwam, waaraan hij, na 4 dagen smartelijk lijden, overleed. De majoor Schuak zal eerstdaags met eene sterke kolonne naar Batoemandie oprukken, aldaar zijn 4 bentings en volgens verklaring der spionnen plus minus 1500 man; de 1ste luit. van Ende zal van uit Barabai den togt derwaarts mede maken. Het fort te Baleh, boven Pangerong, is omringd van vijanden, en het fort te Tebalong, waar de luit. van der Wijck zich bevindt, is 10 dagen omsingeld geweest, doch bij tijds ontzet. Pangerang Hidaijat zou zich tusschen Pantey Hambawang en Amawang ophouden.

Wij kunnen hier nog bijvoegen, dat onlangs een kettingganger, Poenjoel genaamd, gedeserteerd is, die vroeger korporaal bij het 13de bat. was; hij is vroeger, wegens moord, in plaats van opgehangen te worden, alhier tot 10 jaren dwangarbeid, buiten Java, veroordeeld en door het Gouvernement naar Banjermassing gezonden, en zou de benting Roeket Madang verdedigd hebben en onze officieren en onderofficieren bij hunne namen hebben toegeroepen; zoo dit gerucht waar is, dan zal het zaak zijn om met ontslagen doch ervaren Indische soldaten in den vervolge voorzigtig te zijn.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 12 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De wijzigingen in ons gezantschapspersoneel zijn thans officieel bekend geworden. Daaruit blijkt dat het nog onzeker is welke post sir Elliot ten deel zal vallen. Het schijnt lord John Russell hoogst moeijelijk te zijn iets goeds voor hem te vinden. Ook de benoeming is goedgekeurd van lord Napier tot onzen gezant aan het Hof van Petersburg.

Het is u bekend dat eenige dagen geleden in de diplomatieke wereld eene algemeene sensatie werd veroorzaakt door het gerucht dat lord Cowley van Parijs zou worden teruggeroepen. L'Indépendance Belge, die het gerucht het eerst verspreidde, werd door het agentschap Reuter openlijk gelogenstraft. Ofschoon men tot nog toe niet weet wie het meeste geloof verdient, zoo kan ik u toch mededeelen dat er zelfs nu in officiële kringen wel degelijk sprake van is lord Cowley van Parijs terug te roepen en hem als vergoeding tot gouverneur-generaal van Indië te benoemen. Wacht u intusschen daaruit de gevolgtrekking te maken dat zoo iets stellig gebeuren zal.

De verkiezingsstrijd in Southwark is nu ten einde. De Liberalen hebben dus door de benoeming van

den heer Layard eene nieuwe zepepraal behaald. De heer Scovell verkreeg 3367 stemmen, de heer Layard 4585. De laatstgemelde had dus eene meerderheid van 1218 stemmen. De Liberalen mogen zich teregt verheugen in de keuze der burgers van Southwark. De heer Layard is een man van wien zij zeer billijke en voor het Land goede verwachtingen mogen koesteren. Het parlementaire leven is hem vooreerst volkomen bekend door eene zesjarige practicale ondervinding, namelijk van 1851—57. Bovendien is hij een groot oudheidkenner en beroemd door zijne reizen en ontdekkingen in Assyrië, zoodat hij als archeoloog een Europeschen naam bezit. Gedurende de drie verloopen jaren dat hij geen zitting had in het Parlement, heeft hij niet opgehouden het algemeen welzijn te bevorderen. Indië en ook Italië bezocht hij uitsluitend met het doel om den politieken en maatschappelijken toestand aldaar te onderzoeken. Lord Palmerston vindt in hem een ijverigen aanhanger, ofschoon hij bekend is steeds onafhankelijk en zonder verschooning alle openbare misbruiken onverholen aan de kaak te stellen.

De heer Cobden tracht in een brief, aan de Kamer van koophandel te Huddersfield gerigt, de redenen uiteen te zetten die hoofdzakelijk tot het sluiten van het handelsverdrag met Frankrijk hebben aanleiding gegeven. Engeland heeft niets anders gedaan dan voor de geheele wereld het beginsel van vrijen handel in toepassing te brengen, dat het steeds zoo luide verkondigde en dat reeds vroeger voor de belangrijkste door ons Land geleverde artikelen was aangenomen. Dat doel nu werd verwezenlijkt in den vorm van een tractaat, alleen om den Franschen Keizer in staat te stellen eveneens eene vermindering in de tarieven des Lands te maken. Volgens den heer Cobden is de hervorming van den heer Gladstone, waarbij alle belasting van ons eigen fabriekaat is opgeheven, een der meest gewigtige feiten in de jaarboeken van onzen handel. De kooplieden van Canada, die vroeger het Vasteland van Europa bezochten om hunne aankoopen te doen, zullen nu elk artikel in de Londensche en Manchester markten kunnen vinden.

Het is u reeds gebleken dat de tweede circulaire van den graaf de Persigny bij onze pers evenmin als bij die van Frankrijk een bijzonder gunstig onthaal heeft gevonden. De kritiek der Fransche en Engelsche organen spruit evenwel uit zeer verschillende beweegredenen voort. De Fransche pers is er niet voldaan mede, omdat zij er te vergeefs die vrijheid in zoekt welke de heer de Persigny zich den schijn geeft haar te verleenen. Onze bladen daarentegen gevoelen zich gekrenkt in hunnen nationalen hoogmoed. Men heeft hunne vrijheid betwist en in een verkeerd daglicht willen plaatsen. En dit konden zij niet ongestraft voorbij laten gaan. Graaf de Persigny had ook niet moeten vergeten dat de nationaliteit de gevoelige snaar bij den Engelschman is. De Daily News is niet het minst scherp in zijne kritiek op de bedoelde circulaire. „De Fransche pers," zegt hij, „zal blijven voortgaan niet onder eene wet, maar à la merci van een Minister, wiens eerzucht het moge zijn in de geschiedenis te worden herdacht."

„De Persigny, zoo vervolgt het blad, heeft bij al zijn historisch onderzoek niets gevonden dat hij gelijk kon stellen met het Keizerlijk stelsel, waarbij het particulier eigendom, het openbare vertrouwen en de administratieve verantwoordelijkheid uitsluitend in de handen eens Ministers worden geplaatst." Deze beschouwing kan men, geloof ik, niet zeer vleijend noemen! De laatste zinsnede van het artikel is echter bijzonder ironisch. Ik geef ze u weder, oordeel zelf: „Het ware beter dat de Fransche pers naar de Kamer uitzag in het belang harer emancipatie, dan zelfs naar de welwillendheid van een zoo edelmoedig en toegevend minister als de heer de Persigny."

Mazzini bevindt zich wederom in Londen. Hij schijnt in Napels nog maar niet op zijn gemak te zijn. Het is opmerkelijk dat juist Garibaldi ook voornemens is onze hoofdstad te bezoeken.

In Ierland is het nog volstrekt niet rustig. O'Brien, de groote Iersche volksleider, verschijnt op nieuw op het tooneel. In de Irish American, een blad dat te New-York verschijnt, komt een breedvoerig schrijven van hem voor, waarin hij de Ieren het gevaar doet inzien van eene omwenteling met Fransche hulp te beginnen. Hij zet al de droevige gevolgen uiteen die Ierland zich op den hals zou halen, indien werkelijk een leger van 20,000 Franschen in Ierland mogt landen. De soi-disant nationalisten van Ierland zouden dan in hun Land niets anders dan vernieling, plundering, wederzijdsche verbanning en confiscatie brengen. Die taal verschilt aanmerkelijk van die welke eenige weken geleden door denzelfden persoon werd gevoerd.

Gisteren avond werd te Leeds, onder voorzitterschap van den alderman Middleton, eene groote vergadering gehouden ter inwijding van de Work-men's Parliamentary Reform Association. Het doel dezer vereeniging is het verkrijgen van eene krachtige en doortastende parlementaire hervorming. Daartoe behoort eene uitbreiding van het stemregt, bescherming voor den kiezer bij de uitoefening van het stemregt en eene meer gelijke verdeeling van de kiesdistricten. Van de leden van het Parlement waren bij die vergadering tegenwoordig de heeren Bright, Baines en Leatham.

De Parijsche correspondent van de Express van heden avond zegt dat te Parijs door eene half-officiële gedrukte correspondentie het gerucht wordt verspreid, dat Napoleon andermaal een Congres zal voorstellen en alsdan het plan voor eene federatie in Italië zal ter tafel brengen. Volgens dezelfde correspondentie gaat de heer Fould met eene geheime zending naar Italië.

— Het officieel dagblad bevestigt het gerucht dat H. M. voornemens is lord Lyons, den Engelschen gezant te Washington, en sir E. Walker Head, den gouverneur-generaal der Engelsche bezittingen in Noord-Amerika, tot kommandeurs der orde van Bath te bevorderen.

— De eeremaaltijd, die den 20 dezer door den lord maire van Londen aan lord Clyde en den generaal sir J. Outram gegeven wordt, zal allerluisterrijkst zijn. Onder de gasten zullen de Hertog van Cambridge, opperbevelhebber des legers, de voornaamste Ministers van Staat en vele andere aanzienlijken behooren. Vroeger op dien dag wordt het eereburgerregt van Londen, in eene buitengewone zitting van den Gemeenteraad, aan de beide genoemde hoofdofficieren geschonken, terwijl ieder hunner tevens een eeresabel, ter waarde van 100 guinées, ontvangt.

— Het getal der sterfgevallen in deze hoofdstad in de laatstleden zaturdag geëindigde week bedroeg 1240, derhalve 35 beneden dat in de laatst vorige en 129 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren. Onder de in de laatste week gestorvenen hadden er 6 den meer dan 90jarigen leeftijd bereikt.

In de vorige week werden hier 1814 kinderen, namelijk 923 jongens en 891 meisjes, geboren, zijnde 179 boven het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

— Naar de meening van den Times houdt lord Elgin in dit oogenblik het lot der Chinesche Tartaren-dynastie in zijne hand. Hij kan die naar verkiezing herstellen of vernietigen, het bureaucratisch stelsel weder in denzelfden toestand brengen waarin hij het gevonden heeft, of het voor altijd afschaffen en de Natie toestaan hare instellingen te herscheppen. Geen volk ter wereld, zoo oordeelt de Times, is zoo zeer bevoegd tot zelfregering als het Chinesche, of gewendt zich zoo spoedig aan de gewoonten van orde en zelfverdediging. Geen onoverkomelijke hinderpaal staat de vorming eener nieuwe Regering in China in den weg, en de afschaffing der Tartaren-dynastie zou zonder gevaar voor regeringloosheid kunnen geschieden, terwijl het geen twijfel lijdt of zij zou voor de bevolking van 300 millioen zielen eene ware weldaad zijn.

— De Engelsche Regering heeft het voorstel van Hannover aangenomen, om het derde millioen tot afkoop van den Stadetol, dat ten laste der overige betrokken Staten, met uitzondering van Engeland en Hamburg, komt, te verdeelen naar de vlag.

FRANKRIJK.

PARIJS 13 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De Keizerin is heden morgen te Boulogne aan wal gestapt en schijnt dus hare reis in Nederland te hebben opgegeven. Zij wordt ten 7 ure aan het Noorder spoorwegstation verwacht. Men zegt dat de Keizer haar tot Amiens te gemoet is gereisd.

De Moniteur brengt heden morgen nog niets nieuws ten aanzien van de drukpers. Het officiële blad deelt echter eene kleine nota mede, waarin verklaard wordt dat de heer de Ploeuc geweigerd heeft de functien te aanvaarden, welke de Turksche Regering hem had aangeboden. De volharding waarmede de Regering elke betrekking tot deze zaak verloochent, trekt hier zeer de aandacht.

De verkiezingen in Savoije gaan geleidelijk haar gang. Er is geen officiële kandidaat. Te Chambéry heeft de heer Boigne gezegevierd over den liberalen kandidaat, den heer Caffe. Te Nizza hebben van de 10,329 ingeschreven kiezers slechts 2011 van hun stemregt gebruik gemaakt. Het is een belangrijk getal onthoudingen. Op den officiëlen kandidaat, den heer Lubonis, zijn 1073 op den heer Avigdor, den onafhankelijken kandidaat, 938 stemmen uitgebragt. Een aantal kiezers wilde voor Garibaldi stemmen; de gendarmes hebben het hun belet. Er grepen eenige wanordelijkheden plaats, die gemakkelijk werden onderdrukt.

Thans, nu er algemeen gesproken wordt over onderhandelingen die aangeknoopt zouden zijn om Frans II Gaëta te doen verlaten, verdient de navolgende passage uit een schrijven aan den Constitutionnel uit Turijn wel de aandacht:

„Koning Victor Emmanuel zal eerlang Napels verlaten om zich naar Gaëta te begeven. Hij zal zich binnen acht dagen daar bevinden en dus op den tijd die bepaald is voor de opening van het vuur tegen de vesting. Men meent dat de laatste schutswal van het Koningschap van Frans II het geduchte bombardement, waartoe aanstalten gemaakt worden, niet zal kunnen doorstaan. Het beruchte Cavalli-geschut is opgesteld; een kapitein der artillerie is gisteren (den 9den) te Turijn aangekomen om er nog eene batterij af te halen, de eenige die in het arsenaal was overgebleven. Reeds bevinden zich 24 stukken op de loopgraaf. Zij dragen even ver als het Armstrong-geschut en het kaliber is van 80 pond. Men heeft besloten om zich eens voor goed van deze belegering af te maken, daar men de onmogelijkheid inziet van de reactie te bedwingen, zoolang zij uit Gaëta instructien en onderstand ontvangt."

De correspondent van de Débats zegt van zijne zijde: „De volledige herstelling van den vrede in het Koningrijk hangt af van den val van Gaëta. Daarna zal men alleen te doen hebben met de partij der dweepers."

Eene depêche meldt ons — zoo het feit niet waar is, het is toch waarschijnlijk — dat Frankrijk, Engeland en Rusland Koning Frans II aansporen tot het opgeven eener nutteloozе verdediging. Van hunne zijde berigten de Italiaansche dagbladen dat Cialdini met den generaal Sonnaz is aangewezen om Rome te bezetten na het vertrek van den Paus. Maar vooreerst is de Paus nog niet vertrokken en zelfs na zijn vertrek is het nog niet zoo zeker of ook de Fransche troepen zouden heengaan. Integendeel geloof ik zelfs dat Victor Emmanuel eerder meester zal zijn van Venetië dan van Rome.

De heer John Lemoinne, mede-redacteur van het Journal des Débats, is onvermoeid in zijn kruistogt ten gunste van Italië. Hij tracht, met het oog op de diplomatieke circulaires van den Koning van Napels en op die van den kardinaal Antonelli, te betoogen dat de verwarring in de denkbeelden en leerstellingen onzes tijds, waarover zoo vaak gesproken wordt, minder groot is dan de wanorde die heerscht in den geest der Koningen zelf.

„Door het zonderlingste der contrasten, dat bewijst tot op welke hoogte de gewone denkbeelden zijn dooreen gemengd, — tot welken Souverein rigt de Koning van Napels zijne eenige en laatste betuiging van erkentelijkheid?

„Het is tot een Souverein die eene nieuwe dynastie grondvest, die zich teregt den zoon der omwenteling noemt, tot hem, die onder allen het openlijkst dat nieuwe regt vertegenwoordigt, waartegen èn de Koning van Napels èn de Kardinaal-Minister protesteren."

De schrijver geeft verder niet onduidelijk te kennen dat hij de uitspraak van het algemeen stemregt niet beschouwt als het bewijs ter laatster instantie van de regtvaardigheid der wenschen van de Italianen om een eenigen, onafhankelijken Staat uit te maken. Hij acht als zoodanig veel krachtiger en meer afdoend het andere bewijs, ontleend aan de kracht en de eendragt, waarmede die wenschen sints lang zijn gekoesterd en in 't eind verwezenlijkt door die aristocratie der geboorte en des geestes, welke ja de minderheid uitmaakt in vergelijking der volksmassa, maar welker ontwikkeling en verlichting haar maakt tot de eigenlijke vertegenwoordiging van den volksgeest en de volksneiging.

Aan het einde van dit lange artikel wendt de heer Lemoinne nog eens den blik naar Frankrijk en geeft zich het voorkomen van te bewijzen dat de wedergeboorte van Italië de zaak der vrijheid in Frankrijk en zelfs in Oostenrijk heeft gediend, daar de gebeurtenissen in het Schiereiland de beide Keizers er toe gebragt hebben om de constitutie der beide Rijken te wijzigen. Deze bewijsvoering is trouwens niet moeijelijk.

Het dagblad la Presse is thans definitief door den heer Girardin ingekocht. De heer de Prony, gérant, zal den titel van hoofdredacteur voeren, maar de eigenlijke hoofdredacteur zal de heer Girardin zijn. De heer Arsène Houssaye is met het letterkundig gedeelte belast.

BELGIË.

BRUSSEL 13 *december*. — In hare zitting van eergisteren heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers de wet op de middelen goedgekeurd. De afschaffing der tollen op de Rijkswegen, de hervorming der wetgeving op de suikers, de belasting op de industrie der kolenmijnen, de handelstractaten met het buitenland, de wenschelijkheid van de afschaffing der paspoorten, — ziedaar de verschillende onderwerpen bij die gelegenheid ter sprake gebragt en waaromtrent de Minister van finantien beloofde dat hij òf bijzondere aandacht er aan zou wijden, òf aan de uitgedrukte wenschen gehoor geven.

Gisteren heeft de Kamer het budget der openbare werken in behandeling genomen. Zoo als gewoonlijk werden bij deze gelegenheid door een aantal leden de locale aangelegenheden van de plaats, waaruit zij zijn afgevaardigd, ter sprake gebragt. Bij de voortzetting dier beraadslagingen op heden heeft de heer Loos, burgemeester van Antwerpen, met aandrang de Regering gewezen op de noodzakelijkheid om in het belang van den Antwerpschen handel maatregelen te nemen tot bevordering van den transito-handel, zoo door het goedkooper maken van het vervoer langs de spoorwegen, als door de opheffing der belemmeringen en onkosten in de haven van Antwerpen. De heer Loos grondde zijn betoog en zijn aandrang voornamelijk op de omstandigheid dat Rotterdam door zijne concurrentie den transito-handel van Antwerpen hoe langer zoo meer in de schaduw zou stellen.

Bij monde van den heer Dumortier heeft de Kamer hulde gebragt aan de nagedachtenis van den dezer dagen overleden heer Masui, directeur-generaal der spoorwegen enz., een man, aan wiens uitstekende bekwaamheden, ook door een aantal buitenlandsche Vorsten gehuldigd, België voor zijne wegen van vervoer en gemeenschap zoo veel heeft te danken. De heer Masui is heden met veel plegtigheid en in tegenwoordigheid van onderscheidene Ministers en andere hooggeplaatste personen ter aarde besteld.

— Uit Ostende meldt men dat de Belgische visschersloep Gabriel, gevoerd door F. Bruneel, gisteren middag aldaar is binnengekomen, aan boord hebbende den kapitein R. H. Voordewind en drie manschappen der equipage van het Hollandsch sloepschip Maria, dat eergisteren morgen ten negen ure, tusschen Scheveningen en Egmond aan Zee, op 24 uren afstands van Ostende gestrand was, en welk vaartuig, het eigendom des gezagvoerders en onverzekerd, eene lading rijst van Amsterdam naar Rouaan overbragt. Na gedurende zeven uren, in eene ranke, tot op de helft met zeewater gevulde boot in zee gezwalkt te hebben, waren die manschappen, uitgeput van vermoeidheid, door onze Ostendesche zeelieden opgemerkt en gered. Kapitein Voordewind wijdt den hoogsten lof aan de bemanning der Belgische sloep, en inzonderheid aan schipper Bruneel, die zijne eigen kleederen uitgetrokken heeft, om er de Hollandsche zeelieden mede te dekken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT 10 *december*. — Heden werd eene vergadering der hier woonachtige leden der Duitsche Nationale Vereeniging, bij welke zich velen uit Offenbach, Darmstadt, Hanau, Mainz, Rijn-Hessen en Nassau, zelfs sommigen uit Baden en Hannover hadden aangesloten, door tusschen de 6 en 700 personen bijgewoond. Nadat dr. S. Muller de jongste voorvallen ten opzigte van de zaak der Keur-Hessische Staatsregeling herinnerd had, werd het voorstel van den heer Max Wirth, om aan de nu ontbonden Keur-Hessische Kamer een adres te rigten, met algemeene stemmen aangenomen en dat adres terstond met ruim 500 handteekeningen voorzien.

WEENEN 11 *december*. — Men zegt dat de Aartshertog Ferdinand Maximiliaan en zijne Gemalin in den loop van dezen winter een uitstap naar het eiland Madeira maken zullen, om de Keizerin aldaar te bezoeken.

— Volgens de Ost Deutsche Post is in een der laatst gehouden Ministerraden besloten de Landsstatuten niet meer afzonderlijk af te kondigen, maar die afkondiging gezamenlijk te doen plaats grijpen, wanneer zij allen gereed zullen zijn. Over dat voor Neder-Oostenrijk wordt thans beraadslaagd.

— De nieuwe Staatsminister von Schmerling houdt dagelijks drukke zamensprekingen met den Hongaarschen hofkanselier baron Vay, aan welke men ongemeen veel belang hecht en die het verband tusschen Hongarije en de gezamenlijke Monarchie tot onderwerp hebben, en wel wegens alle punten die bij het Keizerlijk patent van 20 october onbeslist gebleven zijn. Naar men verzekert is men het te dien opzigte volkomen eens geworden.

— Graaf Goluchowski keert, ofschoon hij zich bij zijne komst in het Ministerie dat ambt had voorbehouden, niet als stadhouder naar Gallicië terug, het zij dat de heer von Schmerling hem niet derwaarts teruggezonden wil zien, het zij de Graaf zelf als stadhouder geen stelsel wil begunstigen hetwelk hij als Minister verworpen heeft, en nu liever tot het ambteloos leven wenscht terug te keeren.

— Hier, even als elders, worden de staatkundige vooruitzigten thans door sommigen als van meer vredelievenden aard aangemerkt, terwijl anderen de vrees voor het uitbreken van den oorlog in het volgend voorjaar nog geenszins geweken achten. Dit verschil van gevoelen is trouwens ligt verklaarbaar. Al de Mogendheden zoeken den oorlog wel te vermijden, die ook door Sardinië niet gewenscht wordt, maar niemand weet of de van Italië uitgaande beweging, die met de toebereidselen in de Donau-Vorstendommen en Montenegro in verband staat, zich zal laten beteugelen. Een Fransch diplomaat zeide onlangs dat men, zoo lang Cavour in het Ministerie is, geen aanval tegen Venetië te duchten heeft, waardoor hij tevens te kennen gaf dat de beweging dien Staatsman wel eens te magtig zou kunnen worden. Dat men ook in Frankrijk de zaken dus inziet blijkt uit de groote voorzorgen die onder anderen ten opzigte van het rijkelijk voorzien der arsenalen aldaar genomen worden.

— De Oostenrijksche gezant bij het Deensche Hof, baron Brenner, heeft bij zijne afreis naar Kopenhagen de meest bepaalde instructien van graaf Rechberg ontvangen, om bij het Deensch Kabinet nadrukkelijk op de afdoening der zaak van Holstein-Lauenburg aan te dringen. Thans verneemt men hoe daarop betrekkelijke depêches van dien gezant hier ontvangen zijn, die inhouden dat de door Oostenrijk gedane stap ook door den Pruissischen gezant krachtdadig ondersteund wordt.

Per Telegraaf.

LONDEN 14 December.

Lord Aberdeen is gisteren avond overleden.

PARIJS 14 December.

De Keizerin is gisteren avond ten half zeven ure hier teruggekeerd. Haar gezondheidstoestand is veel verbeterd.

Volgens den maandstaat der Bank is de voorraad van specie met $2\frac{1}{2}$ millioen en die in portefeuille met nagenoeg 24 millioen verminderd; de rekening met particulieren is verminderd met $19\frac{3}{4}$ millioen en de rekening met de schatkist vermeerderd met $\frac{3}{4}$ millioen.

MARSEILLE 14 December.

Uit Konstantinopel wordt van 8 dezer berigt, dat de grootvizier heeft bepaald dat een gedeelte van de eerste stortingen der nieuwe leening zal strekken tot uitbetaling der soldij aan de armee, ten einde de Regering van de getrouwheid der manschappen en van de handhaving der openbare orde te verzekeren. Generaal Durando, Sardinisch gezant aldaar, heeft bij de Porte een protest ingediend tegen de in beslagneming der schepen op den Donau. Dit protest was voornamelijk gegrond op het feit, dat er drie Sardinische schepen met ammunitie zijn aangehouden, terwijl men twee andere schepen de reis ongehinderd heeft laten voortzetten. Dit heeft tusschen de Porte en den genoemden gezant tot eene zeer onaangename woordenwisseling aanleiding gegeven.

De zaak is daarmede afgeloopen, dat de bedoelde Sardinische schepen weder vrij zijn gegeven.

De Porte heeft een committé benoemd tot onderzoek van den toestand in Bosnië, Rumelië en de Herzegowina. Men verwacht, dat de Porte hare toestemming zal geven tot verlenging van den termijn der bezetting van Syrië door de Franschen.

De Porte is weder in onderhandeling tot het sluiten van handelsverdragen, zoowel met Engeland als met Frankrijk.

De Russen hebben in Circassië op nieuw eene nederlaag geleden.

WEENEN 14 December.

Het geregtshof heeft den directeur Richter tot een met twee vastendagen verzwaarde kerkerstraf van een maand veroordeeld, en tot betaling van het den baron von Eynatten geschonken bedrag, ten behoeve van het armenfonds der stad Weenen.

Tweede depêche.

De Oester. Zeitung meldt uit Pesth van den 11den dat aldaar besloten is het volgende adres aan den Kanselier aan te bieden, hetwelk tevens aan de comitaten zal worden gezonden om er nota van te nemen:

1.° De Landdag zal, zoodra mogelijk, op den grondslag der kieswet van 1848 bijeengeroepen worden; — 2.° De wet op de drukpers van 1848 wordt ten uitvoer gelegd; — 3.° De invordering der achterstallige belastingen wordt geschorst tot aan de bijeenkomst van den Landdag; — 4.° In de comitaten zal geen regt gesproken worden dan door verkozen regters.

Voorts wordt uit Pesth gemeld, dat in den afgeloopen nacht militaire hulp is ingeroepen tegen de zoogenaamde Adelaars-jagers; de orde was spoedig hersteld.

De Ost Deutsche Post bevat een hoofd-artikel waarin het beweert, dat de in Moldavië en Wallachije bijeengebragte wapenen en ammunitie, en de organisatie aldaar van vreemden-legioenen het gevolg zijn van een uitgestrekt plan, om zich van de Porte af te scheiden en om verschillende nationaliteiten te vestigen. Er was niet alleen een Hongaarsch legioen maar ook een Poolsch legioen georganiseerd. De Russische Regering had eene dreigende nota aan Vorst Couza gezonden en 12,000 man in Bessarabië bijeengetrokken.

Nog meldt dit blad, dat in een koffijhuis eenige Hongaarsche en Poolsche soldaten zaten, die broederschap klonken, luide hunne gevoelens uitten, en onder het drinken van sterken drank, de zwartgelen biezen van hunne pantalons afrukten. Zij werden door eene patrouille in hechtenis genomen en naar de gevangenis gebragt.

TURIJN 14 December.

De vijandelijkheden tegen Gaëta zijn sedert drie dagen geschorst. Men hoopt dat die stad ten gevolge van diplomatieke onderhandelingen zich weldra zal overgeven.

MADRID 13 December.

Het budget der Staatsuitgaven is door de Cortes aangenomen. De hoofden der gematigde partij hebben eene bijeenkomst gehouden, om te beraadslagen welke gedragslijn zij in de tegenwoordige omstandigheden zullen aannemen. De heer Gonzales Bravo heeft de noodzakelijkheid betoond eener aansluiting hetzij bij de absolutistische, hetzij bij de revolutionnaire partij. Nadat een door hem in dien zin gedaan voorstel verworpen was, heeft hij verklaard zich bij de revolutionnairen aan te sluiten.

De generaal Narvaez zal zich voortaan van alle staatszaken onthouden, om zich geheel en al aan het burgerlijke leven te kunnen wijden.

De provincie Grenada heeft op dit oogenblik veel te lijden van overstroomingen, waardoor zelfs geheele gebouwen uit hun verband zijn gerukt. Te Badajoz is een weeshuis ingestort, waarbij een aantal kinderen is omgekomen of gekwetst.

BOMBAY 16 November.

Het vijfde regement Europesche soldaten, te Dinapora, is in opstand gekomen en ontbonden. Een soldaat is gefusilleerd. In Bombay bleef men zich verzetten tegen de belasting op het inkomen.

LONDEN 14 December.

KOLONIALE ARTIKELEN stil. — GRANEN vast. Tarwe 1/ hooger. — BOTER. Friesche met vraag 114/. — OLIE. Lijn- 29/ a 29/3. Raap- 41/3 a 41/6. — TALK in loco 60/. Jan./Maart 60/3. April/Junij 59/. Heden werden afgeleverd 181 en aangevoerd 98 vaten.

LIVERPOOL 14 December.

KATOEN. Heden werden afged. 12,000 b. tot $\frac{1}{8}$ a $\frac{1}{4}$ d. lagere prijzen. In de afgeloopen week werden verkocht 58,200 b., waarvan 7000 b. op speculatie en 4600 voor uitvoer. De invoer bedroeg 54,700 en de voorraad op heden is 581,000 b.

De *Teutonia* is uit New-York aangekomen met berigten tot 1 dezer en 85,000 dollars aan specie.

BERLIJN 14 December.

ROGGE, Dec./Jan. $50\frac{1}{4}$, Febr./Maart $50\frac{1}{2}$. — RAAPOLIE Dec./Jan. $11\frac{7}{8}$, Febr./Maart $11\frac{7}{8}$.

MADRID 13 December.

Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. 42.60; dito 3 pc. 50.85.

PARIJS 14 December.

Frankrijk 3 pc. 68.90; dito $4\frac{1}{2}$ pc. —; Cred. Mobilier 775. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. $41\frac{3}{8}$; dito binnenl. 3 pc. $49\frac{1}{2}$.

LONDEN 14 December.

De 3 pc. Geconsolideerden $92\frac{1}{2}$. Rusland $4\frac{1}{2}$ pc. $94\frac{1}{2}$. Spanje Buitenl. 3 pc. $51\frac{3}{8}$. Portugal 3 pc. $46\frac{1}{2}$. Mexico 3 pc. $21\frac{3}{8}$. Peru $4\frac{1}{2}$ pc. 96. Holland 4 pc. $100\frac{1}{2}$.

WEENEN 14 December.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 64.30; dito Nationale 5 pc. 76.70. Wissel Londen ƒ 140.40.

FRANKFORT 14 December.

Oostenr. Metalliek 5 pc. $44\frac{1}{2}$; dito Nation. 5 pc. $52\frac{1}{2}$. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. $40\frac{1}{2}$; dito 3 pc. $47\frac{1}{2}$.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 14 December.

De Tweede Kamer heeft heden voortgezet de beraadslaging over het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting (*Departement van Koloniën*), in tegenwoordigheid van vele aanzienlijke ingezetenen van de residentie, welke op de tribunes zich bevonden, en waaronder men ook gedurende de gansche zitting opmerkte Z. K. H. de Prins van Oranje.

De heer *Duymaer van Twist* behandelde twee punten.

1°, het Indische leger, beschouwd in verband met de noodzakelijke versterking van het Europesche element, en de noodzakelijkheid om aan het stelsel van uitbreiding van ons gezag in de buitenbezittingen geen verderen voet te geven, en 2°, het cultuurstelsel, in zooverre die spreker daarbij wilde betoogen dat ook hij dat stelsel wilde behouden, doch slechts tijdelijk. Bij dat punt roerde de spreker de questie van den vrijen arbeid aan, verklarende dat hij over de feiten niet zou spreken, daar men ze hier te Lande niet kon beoordeelen, en betoogende dat, indien er misbruiken bestonden bij den vrijen arbeid, deze moesten worden geweerd; maar dat men daarom de zaak zelve niet moest vernietigen.

De heer *Rochussen*, Minister van Kolonien, heeft op die rede zeer uitvoerig geantwoord. Wat het eerste punt betreft verklaarde de Minister omtrent vele bijzonderheden het eens te zijn met den vorigen spreker, vooral wat aangaat de noodzakelijkheid, om alleen in den hoogsten nood over te gaan tot uitbreiding van ons gezag op de buitenbezittingen. Daarbij trad de Minister in eene historische beschouwing omtrent den oorsprong der expeditiën op Palembang, Boni en Bandjermasin, ten betooge dat zij het gevolg waren geweest van de politiek, door den vorigen spreker als Gouverneur-Generaal gevolgd. — Met betrekking tot het tweede punt las de Minister o. a. eene uitgebreide memorie voor, waarin de aard van den arbeid op Java, de aard van den zoogenaamden vrijen arbeid, zijne schadelijke gevolgen en misbruiken, in een groot tal van bijzonderheden werd geschetst. Deze rede alleen duurde bijkans drie uren. De Minister eindigde met te verklaren dat het cultuurstelsel moest worden behouden, en dat hij verlangt dat de Kamer door haar votum beslisse of zij den Minister in die rigting wil ondersteunen.

Daarna sprak nog de heer *van der Linden* over onderscheidene punten, met name over de comptabiliteitswet, en verdedigde de heer *van Twist* zijne gedragingen als Gouverneur-Generaal met betrekking tot de onder zijn bestuur volbragte of voorbereide expeditiën. De heeren *Elout*, *van Nispen* en *van Hoëvell* motiveerden kortelijk de stem die zij over de begrooting zouden uitbrengen, terwijl de heer *Thorbecke* op het slot van de discussien, gelijk hij zelf verklaarde, op nieuw de harde man was, de kwestie van vertrouwen pertinent stelde en de redenen opgaf waarom dat vertrouwen aan den Minister niet kon worden geschonken.

De debatten gesloten verklaard zijnde werd daarop het wetsontwerp *verworpen* met 41 tegen 28 stemmen.

Het uitvoerig verslag dezer zitting, benevens van die der Eerste Kamer van heden, enz. is opgenomen in het bij dit N.° behoorend **Bijvoegsel.**

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen: tot arrond.-ijker der maten en gew., P. Schenkenberg van Mierop, kweekel. der Konink. Akademie te Delft; — tot landm. 1ste kl. bij het kad., J. Kuypers, thans landm. 2de kl.; — tot ontv. der dir. bel. en acc. te Heerenveen c. a., F. H. ten Horst, thans ontv. te Joure; — tot ontv. der dir. bel., in- en uitg. reg. en acc. te Harderwijk, H. H. Groskamp, thans ontv. te Steenwijkerwold; — tot ontv. der dir. bel. van het 2de arrond. te Amsterdam, C. D. Merens, contr. 1ste kl. bij 's Rijks bel. te Schiedam, — en tot luit.-kol., komm. van de 2de afd. rust. schutterij in de prov. Noordbrabant, J. W. Klamberg, gepens. maj. der kavalerie; — aan den Oost.-Ind. ambtenaar L. H. van der Ven, laatstelijk contr. 1ste kl. bij de landelijke ink. en cult. op Java, thans hier te Lande aanwezig, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst te verleenen, onder toekenning van pensioen, te rekenen van en met 1 september 1860.

Bij Koninklijk besluit is het ontvang-kantoor der dir. bel. en acc. te Ossendrecht c. a. met het aldaar ingestelde kantoor der in- en uitg. regt. vereenigd en tot ontvanger aldaar benoemd V. J. F. van Steenacker, thans ontvanger van eerstgemeld kantoor.

Blijkens een bij het Departement van Marine ontvangen berigt is Zr. Ms. schroefstoomschip Haarlemmermeer, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse P. Koning, den 25 november te Santa-Cruz op Teneriffe aangekomen en heeft den 28 daaraanvolgende van daar zijne reize naar Oost-Indië voortgezet. Alles was wel aan boord.

In de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode leest men het volgende:

„Van eene zeer goede zijde ingelicht, moeten wij tegenspreken het door ons gegeven berigt omtrent de verloving van H. K. H. Prinses Marie, dochter van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, met den Hertog van Mecklenburg-Schwerin. Men heeft ons ten deze, tot ons leedwezen, verkeerdelijk ingelicht en wij kunnen verklaren dat het feit niet bestaat en zelfs niet ontstaan zal."

Wij vernemen dat Z. M. de Koning eene som van ƒ600 heeft geschonken, ten behoeve der oprigting van een standbeeld voor Vondel. (A. H.)

Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Hulst is in zijne vergadering van 12 dezer tot herder en leeraar beroepen ds. C. P. Buyze, predikant te Kleverskerke. Op het twaalftal werden geplaatst: dd. A. Barenbrugh, te Meerkerk; J. F. van Binsbergen, te den Hoek; C. P. Buyze, te Kleverskerke; L. van Daalen, te St. Philipsland; H. A. C. Denier van der Gon, te Soeterwoude; M. Salverda de Grave, te Noordwijk Binnen; K. Heringa Jr., kandidaat; M. Lotz, te Pijnacker; C. P. de Meijer, te Warder; dr. W. F. Menzel, te Renesse c. a.; H. G. van Nouhuys; te Ossendrecht, en K. H. ter Winkel, te Sas-van-Gent. Zestal: dd. Barenbrugh, van Binsbergen, Buyze, Denier van der Gon, Heringa en Meijer. Drietal: van Binsbergen, Buyze en Heringa.

'S GRAVENHAGE 14 *december*. — Z. M. de Koning zal morgen middag ten half zes ure de commissie uit de Tweede Kamer ontvangen, belast met het overbrengen der lijst van candidaten voor de vervulling der vacature van raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden.

— H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins van Oranje hebben gisteren avond met HD. hooge tegenwoordigheid vereerd de eerste voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg, gegeven door mlle. Vestvali, die, in de opéra Orphée de titelrol op de schitterendste wijze vervulde.

— Gisteren middag heeft bij Z. K. H. den Prins van Oranje een diner plaats gehad, hetwelk werd bijgewoond door Z. D. H. den Hertog Bernhard van Saksen Weimar en zijn zoon Eduard, benevens de grootofficieren van 's Konings Huis.

— In deze residentie is aangekomen de Hertog Adolf van Saksen Weimar, zoon van den Hertog Bernhard, hoofdofficier in Oostenrijksche dienst.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van heden verworpen de voorziening in cassatie ingesteld door vrouwe A. J. van Heeckeren, wed. A. Fock. c. s., tegen dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 15 dezer bestaan uit de grand-opéra Orphée et Euridice.

LEYDEN 14 *december*. — Gisteren is alhier tot doctor in de verloskunde bevorderd de heer F. L. Idenburg, med. doctor, van Westwoud, na verdediging van Akademische stellingen over verloskunde.

— Heden zijn alhier tot doctoren in de regten bevorderd de heeren F. S. C. J. van Randwijck, geb. te Bemmel, na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales; J. L. Geradts, geb. te Roermond, na verdediging van een akademisch proefschrift: „Bijdrage tot de geschiedenis van den Souvereinen Raad in het overkwartier van Gelderland te Ruremonde (1580—1794)" en E. A. C. N. Wittert, geb. te Gravenhage, mede na verdediging van een akademisch proefschrift: „Over het Nederlandsch Dienstboden-Regt."

HOORN 12 *december*. — Uit Oosterblokker wordt gemeld dat de kinkhoest en mazelen weder op zorgwekkende wijze beginnen te heerschen. Onder de volwassenen openbaart zich sedert eenigen tijd eene keelziekte, vergezeld van gezwellen, die reeds bij eenige lijders binnen korten tijd den dood hebben veroorzaakt.

UTRECHT 14 *december*. — Heden aanvaardde de heer mr. O. van Rees, tot dusverre hoogleeraar te Groningen, zijn hoogleeraarsambt in de staathuishoudkunde en statistiek aan deze Hoogeschool, met het houden, in het Groot Auditorium, eener plegtige redevoering over de wetenschap der statistiek.

'S HERTOGENBOSCH 13 *december*. — Gisteren namiddag ten drie ure was het 5de regement infanterie in een vierkant op de paradeplaats binnen deze stad geschaard en daarom eene menigte volks; in den kring werd in naam van Z. M. den Koning vonnis uitgesproken tegen elf militairen, allen Zwitsers van geboorte, behoord hebbende tot het O.-I. leger, doch gedetacheerd geweest bij het 5de reg. inf., die in den loop van dit jaar uit deze vesting waren gedeserteerd, doch kort na hunne desertie waren aangehouden. Daar zij waren aangeklaagd van desertie te hebben gepleegd na onderlinge afspraak te hebben gemaakt, zoo heeft de krijgsraad in de 1ste militaire afdeeling negen derzelve veroordeeld tot vier jaren en de twee overigen tot drie jaren kruiwagenstraf, alsmede allen vervallen verklaard van den militairen stand. Nadat hun vonnis was voorgelezen, zijn zij geketend aan de burgerlijke magt overgegeven, tusschen een detachement marechaussée langs de gelederen geleid en teruggebragt in het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier, om later naar de militaire strafgevangenis te Leyden te worden overgebragt.

— Eergisteren is de beruchte Francis van der Lee, te Oss, die reeds 6 maal in het politieblad is gesignaleerd geworden vóór zijne aanhouding, omdat hij door de Regtbank alhier tot 6 maanden cellulaire gevangenisstraf was veroordeeld wegens het verwonden van 3 personen en op de vlugt was, eindelijk gearresteerd geworden; het huis, waarin hij zich schuil hield werd door 6 gewapende mannen bewaakt, doch hij wist zich door zijne sluwheid een weg door den grond te banen, waardoor hij het huis ontvlugtte, waarna hij echter in een daarbij gelegen bosch in handen van de justitie viel.

DODEWAARD 12 *december*. — Gisteren avond ontstond alhier een hevige brand in de woning van B. Jansen. Het huis, de schuur, de inboedel, het graan en koolzaad zijn eene prooi der vlammen geworden; op vier stuks kalveren na is het vee gered.

GRONINGEN 12 *december*. — Men verneemt dat eergisteren alhier, na een zoogenaamd colloquium doctum afgewezen is iemand, die zeer onlangs van de Jenasche hoogeschool een diploma als medicinae doctor heeft ontvangen, en nu op de gewone wijze dacht een Nederlandsch geneesheer te worden. De afloop bewijst, dat de faculteit hier de taak alles behalve als eene bloote formaliteit beschouwt.

— Voor eenige dagen had te Burgerdorf (in het oud Hannoversche) de volgende treurige gebeurtenis plaats. De kistenmakersleerling Haarstrich gaat met den korvenmakersleerling Hennings naar de schuur, om, op bevel zijns meesters, hout te halen. Daar gekomen, neemt Haarstrich een in den hoek staand jagtgeweer, legt het in scherts, denkende dat het niet geladen was, op Hennings aan, en schiet hem dood.

OOSTERWOLDE 10 *december*. — Door den jager L. J. K. is onlangs zijn 95ste haas geschoten, welke de buitengewone zwaarte had van 11½ halve Ned. ponden. Voorzeker eene tamelijk goede vangst in dit jagtsaizoen, hetwelk door de meeste liefhebberij-jagers niet dikwerf wordt overtroffen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 13 December.

OVERLEDEN: P. S. Sander, man van A. Koning, 73 j. — A. Fonteyn, z., 1 m. — J. J. Janssen, d., 1 j. — T. M. Blewanus, d., 1 j. — H. van Wijk, z., 7 m. — L. J. A. Nijhuys, z., 5 m.

BEVALLEN: M. Siewert, geb. van Lint, z. — G. A. Beker, geb. Dirks, z. — T. M. Knippenburg, geb. Stons, d. — J. van der Gaauw, geb. van der Torren, d. — L. Dorchain, geb. van der Lugt, d. — A. H. Lippmann, geb. Nolet, *twee* d. — C. M. Thompson, geb. van Selst, d. — C. M. Zeemeijer, geb. Storm, d. — W. Hekking, geb. van der Weyden, d. — C. Sloot, geb. Meijer, d. — A. M. L. Dalm, geb. Graauwen, d.

Beursberigten.

LONDEN 13 December.

3 pc. Cons. cont.	— - —		3 pc. Peru	73 a 74	
id. id. op tijd	92⅜ - 92½		4½ pc. id. Urib.	83 - 84	
5 pc. Oostenrijk	74 - 76		id. te New-York	80 - 82	
dito 1859	65 - 70		3 pc. Portugal	46 - 48	
4½ pc. België	96 - 98		5 pc. Rusland	105 - 106	
5 pc. Braz. 1824	98 - 100		4½ pc. idem	94 - 95	
id. 1839/59	98 - 100		3 pc. idem	62 - 63	
id. 4½ pc. 1852	86 - 87		3 pc. Spanje	50¼ - 50¾	
idem 1858	86 - 87		1½ pc. idem	41¼ - 41¾	
6 pc. Buen-Ayr.	95 - 97		idem Amort.	22½ - 23½	
6 pc. Chili	101 - 103		id. Cert. Coup.	6½ - 6⅞	
3 pc. idem	70 - 72		5 pc. Sardinië	83 - 85	
3 pc. Denemark	100 - 102		6 pc. Turkije	71¾ - 72¼	
3 pc. idem	82 - 84		idem Nieuwe	57½ - 58½	
2½ pc. Holland	64¾ - 65¼		4 pc. idem	101½ - 102	
4 pc. idem	100 - 101		3 pc. Venezuela	21 - 22	
Equador	12½ - 13½		idem Uitgest.	11 - 12	
id. Land-warr.	— - —		Wissel Amst. krt.	11.14½ a 15½	
2½ pc. Grenada	15¾ - 16½		idem 3 m.	11.17 - 17½	
id. Uitgestelde	5¾ - 6¼		idem Rott. 3 m.	11.17 - 17½	
3 pc. Mexico	21¼ - 21½		idem Parijs kort	25.15 - 25	
4½ pc. Peru	94½ - 95½		idem 3 m.	25.45 - 50	

Binnenl. fondsen met weinig handel vrij vast. Buitenl. onveranderd.

ROTTERDAM 14 December.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld	4	pCt.	98¼		
Portugal	Obl. 1856/7/9.	3	„	44 7/16		
Rusland	Obl. bij Stieglitz	4	„	75¾		
„	Obl. te Amst.	4½	„	89 13/16		
„	bij Stiegl. 1854	5	„	86¼		
„	dito 1855	5	„	95¼	95⅜	95 5/16
„	Spoorw. Aand.	5	„	206¾	207	206¾
Oostenr.	Obl. in Metal.	5	„	43 7/16		
„	d.° N. te Amst.		„	65⅛	65¼	65¼
„	dito Nationale	5	„	50 5/16	50⅜	50⅜

Russische fondsen lusteloos, met tamelijk uitgebreiden omzet in Stieglitz 6de serie. Oostenrijksche met weinig variatie, de stemming echter niet ongunstiger.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Nederland, Werkelijke Schuld, 3 pc., 75⅝. Portugal, Obligatien te Londen 1856/59, 3 pc., 44 7/16, 44½, 44½. Spanje, Obligatien, 1¾ pc., 41. Oostenrijk, Metalliek Oude, 5 pc., 43½, 43⅝, 43⅝; dito Nationale, 5 pc., 50⅜, 50¾, 50¾; dito Weener Loten 1839, ƒ 233; dito dito 1854, ƒ 193¼; Prioriteits-Loten, ƒ 91. Venez., Obligatien, 1½ pc., 10¼.

AMSTERDAM 14 December.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld	2½	pCt.	62 15/16	63⅛	63⅛
„	dito dito	3	„	75½	75⅝	75 11/16
„	dito dito	4	„	98	98⅛	98
„	Amort. Synd.	3½	„	92		
„	Hand. Maats.	4½	„	129		
„	O.-I. Leening	4	„			
„	Holl. Sp.	4½	„			
„	Rijnsp.	4½	„	101½		
„	M. van Weld.	4	„			
België	Cert. *Rothsch.*	2½	„	52⅜		
Frankrijk	Certificaten	3	„			
Spanje	Buitenlands.	1½	„	40 15/16	41 1/16	41 1/16
„	dito	3	„	49½		
„	Binn. a ƒ 6000	3	„	48 1/16	48¼	48¼
„	Amort. Schuld			23	23½	23
„	Bew. v. Coup.					
Portugal	Obligatien	3	pCt.	45¾	45 13/16	45 13/16
„	dito 1856/59.	3	„	44½	44⅝	44 9/16
„	dito Uitgest.					
Rusland	Ob. *Hope en C.*	5	„	102¼	102⅜	102¼
„	dito 1828/29.	5	„			
„	Cert. 1831/33	5	„			
„	d.° 1840	4	„	75⅞	75 15/16	
„	d.° *Stieglitz*	4	„	75 15/16		
„	d.° d.° Nieuwe	5	„	86	86¼	86¼
„	d.° d.° 1855 N.	5	„	95¼	95⅜	95 5/16
„	d.° te Lond.	5	„			
„	d.° v. Assign.	6	„	56⅝		
„	Inschr. dito	6	„			
Polen	Aand. 1835		ƒ	166		
„	Obligatien	4	pCt.	78⅛		
Pruissen	Oblig. 1859	5	„			
„	Aand. 1854	3½	„			
Oostenr.	Ob. *Goll en C.*	5	„			
„	d.° dito	4	„			
„	d.° Met. Oude	5	„	43 9/16	43¾	43⅝
„	d.° N. te Ams.	5	„	64⅞	65	65
„	d.° Nat. Met.	5	„	50½	50 11/16	50 9/16
„	d.° Metalliek.	2½	„	23 11/16		
„	W. Ad. fl 250	4	„	193¼	193½	
Brazilië	1839, £ 100	5	„	96⅜		
Equador	£ 100	1	„			
Venez.	Obligatien	3	„	19⅛		
„	Uitgestelde	1½	„	10		
Grenada	Obligatien	4	„			
„	Uitgestelde			5 11/16	5¾	5¾
Mexico	Obligatien	3	„	19⅝	20	20
Illinois		7	„	91⅝	91¾	91⅝

Rusland, Cert. bij Hope 1860, 4½ pc., 89⅝, 89 11/16, 89⅝; dito 1859, 3 pc., 60⅝, 60¾, 60⅝; dito Spoorw. Aand., 5 pc., 206, 206½, 206. Pruissen, Oblig., 4½ pc., 99⅛. Weener Bank-Actien ƒ 615; dito Aand., 1839, fl. 250, 231. Brazilie, 1860, 4½ pc., 84¾. Galveston, 8 pc., 37, 39, 38½; 47½, 48. Griekenl., 1825, 5 pc., 5⅝.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Van Holl. fondsen waren Integralen gevraagd; overige soorten lusteloos. Van buitenl. waren Russ. lager, Oostenr. Spaansche, Portug. en Mexik. bij veel affaire hooger.

Laatste prijzen ten 5 ure Holland, 2½ pc., 63⅛. Spanje, 1¾ pc., 41 1/16; dito Binnenl., 3 pc., 48¼. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 43 9/16 a ⅝, id. Nat. 5 pc., 50 9/16.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 14 Decemb.

	2 maanden.	Kort.	
Londen	11.65	11.73½	
d.° 3/m.	11.60	—	
Parijs	55 9/16	55⅞	
d.° 3/m.	55⅜		
Bordeaux	55 5/16	55⅜	
Genua	45⅝	—	
Livorno	45⅝	-	
Napels	77	—	
Petersb.	170	—	
Hamburg	35 1/16	35¼	
d.° 3/m.	35	—	
Antwerp	—	1⅞	v
	6 weken.	**Kort.**	
Frankfort	99½	—	
Augsburg	99¼	—	
Weenen	80	—	
Triest	79½	—	

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 14 Decemb.

	2 maanden		zigt.	
Londen	11.65	g	11.75	p
Parijs	55 9/16	g	56	p
Bordeaux	55½	g	—	p
d.° ½ m.	55½	g	—	g
Genua	45½	g	—	g
Livorno	45½	g	—	g
Napels	77	g	—	g
Hamburg	35⅛	g	35 5/16	g
	3 maanden.		**Zigt.**	
Madrid	239	g	—	g
Cadix	240	g	—	g
Sevillië	236	g	—	g
Bilbao	237	g	—	g
Lissabon	41½	g	—	g
Porto	41	g	—	g
Petersb.	169½	g	—	g
	6 weken.		**Zigt**	
Weenen	80½	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort	99½	g	—	g

Rotterdam ½.

Speciekoers.

AMSTERDAM 13 December.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten	ƒ —	a	ƒ —
Oude gerande dito	- 5.50	„	- 5.60
Tien Gulden Stukken	- 9.65	„	- 9.75
Dito Eng. Souvereigns	-11.70	„	-11.80
Dito Pistolen	9.50	„	- 9.60
Nieuwe Louis-d'Or			
Stukken van 20 francs	- 9.25	„	- 9.35

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O.N.O.)
Vertrokken.
14 dec. *Cairo*, Wooster, New-York
Hellevoet *Aangek.*
14 dec. *Maasstroom* (st.), Hamburg
Therese (st.), Grangem.
Clemens, Habben, Windau
Zior, Price, Brouwersh.
Vertrokken.
Normanby (st), Hartlep.
Aloor, v. Oppen, Brouw.
Harmanus, Hesse, Belfast
(O. N. O.)
Brielle *Aangek.*
14 dec. *Fijenoord* (st.), Londen
Cologne (st.), dito
Jan Hendrik, Slager, Ipswich
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Enchantress (st.), Hull
Zingari (st.), Hartlepool
Vertrokken.
Elizabeth, Withers, Newc.
Reliance, Reed, dito
(N.O. t. N.—O.N.O.)
Maassluis (O. N. O.)
14 dec. Niets gepasseerd.
Amsterdam *Vertr.*
14 dec. *Martha*, Nieboer, Rouaan
Texel (N.O.—O.) *Aang.*
12 dec. *Margaretha Antina*, Jager, Newcastle
13 *Baron van Pallandt van Roosendaal*, Hoogenstraaten, Batavia (vertr. 29 aug.)
Emma, Hofkamp, Lond.
14 *Johannes*, Rieke, Dantz.
Vertrokken.
13 *Ann & Margaret*, Evans, Londen
Janus, Braithwaite, dito
Eleonore von Flotow, Ahrens, Newcastle
Major Schumacher, Miedbrodt, dito
14 *Young Marquis*, Furzeman, Corfu
Demuth, Onken, Livorno
Vlie *Aangekomen*
11 dec. *Baudina*, Pool, Newc.
Minerva, Nielsen, Drammen
Zierikzee *Vertr.*
12 dec. *Condor* (s), Bremerh. (met de geborgen lading cocosolie van het verongelukte schip *Suomi*)

—o—

Hong Kong *Aangek.*
27 oct. *Drie Gebroeders*, Kramer, Noordkust
Amoy *Vertrokken*
vóór 19 oct. *Jacobus Mart.*, Meppelder, Shanghai
Soerabaija *Vertr.*
12 oct. *Kortenaer*, Glazener, Passaroean
Cheribon *Aangekomen*
16 oct. *Jedo*, v. d. Hoeven, Batavia
17 *Wilhelmina*, v. Dale, d.°
Passaroean *Aangek.*
17 oct. *Jacob & Anna*, Petersen, Soerabaija
Vertrokken.
15 *Maria Charlotte*, Schmidt, Nederland
Elmina *Aangekomen*
15 oct. *Burg. Hoffman*, de Wit, Rotterdam (vertr. 29 n. Batavia)
Cardenas *Vertr.*
20 nov. *Cuba Packet*, Harken, Queenstown
Philadelphia *Uitgekl.*
27 nov. *Noordhorn*, v. Leeuwen, Cork
Boston *Uitgekl.*
28 nov. *Hollander*, Ward, Oost-Indië
New-York *Aangek.*
30 nov. *Helvetia*, Higgins, Antwerpen
Uitgeklaard.
30 *Narragansett*, Brandt, d.°
St. Ubes *Aangekomen*
3 dec. *Grietje*, Hes, Lissab.
Cette *Aangekomen*
11 dec. *Cornelis*, Fokkes, Port Mahon
Bordeaux *Aangek.*
11 dec. *Maria*, Postema, Gothenburg
St. Nazaire *Aangek.*
10 dec. *Balmoral* (st.), Lovius, Rott.
Llanelly *Aangek.*
11 dec. *Industrie*, Puister, Gloucester
Cardiff *Aangekomen*
11 dec. *Twee Vrienden*, Meijer, Gloucester
Falmouth *Aangek.*
12 dec. *Mama*, Simon, Kaap Haïti n. Antw.
Bij **Wight** *Aangek.*
11 dec. *Philips van Marnix*, Duinker, Batavia n. Amsterdam (alles wel aan boord)
Bij **Douvres** *Aangek.*
11 dec. *Canton*, Kettler, Rott. n. Batavia
Deal *Gepasseerd*
13 dec. *Jacoba*, v. d. Plas, London n. Berbice
Londen *Aangek.*
13 dec. *Mentor*, v. 't Veer, Workum
In lading.
Vertrouwen, Teensma, Buenos-Ayres
Uitgeklaard.
12 *Economie*, Visser, Syra en Odessa
Gravesend *Aangek.*
12 dec. *Froukje*, Faber, Aarhuus
Hendrika, Waterborg, Kongelf
13 *Lucy*, Durrant, Rott.
Vrouw Martha, de Vries, Amst.
Harwich *Aangek.*
12 dec. *Hendrika*, Wegener, Ipswich n. .....
Goole *Vertrokken*
12 dec. *Clemens*, Persoon, Vlissingen
Hull *Aangekomen*
12 dec. *Eendragt*, Folders, Stockholm
Kleinkinderen, den Breems, Bergen
Drewes Roemeling, v. Lier, Groningen
Vertrokken.
Jeanne Agatha, Jager, Newcastle
Hartlepool *Vertr.*
12 dec. *Margaretha*, Potjewijd, Alicante
Sunderland *Aangek.*
11 dec. *Robert M'William*, Cockrill, N. Diep
Froukje, Amsterdam
Wilhelmina Adriana, Noordhoek, dito
Vertrokken.
12 *Johanna Marchina*, Rotterdam
Shields *Vertrokken*
11 dec. *Maris Stella*, Rott.
Honor, Brouwershaven
Volunteer, dito
Newcastle *Uitgekl.*
12 dec. *Donati*, Linthorst, Triest
In lading.
Ariës, Engelsman, Sevilla
Hendrika Wilkens, Vos, Genua
Haberdina, Bakker, Rott.
Leith *Aangekomen*
10 dec. *Catharina Charlotte*, Eisenga, Koningsb.
Venskabet, Lorentzen, Nieuwe Diep
11 *Louise* (st.), Rott.
Ivanhoe (st.), dito
Louise, Mauritzen, dito
Montrose *Vertr.*
12 dec. *Allegonda Margar.*, Gort, Newcastle
Gent *Aangekomen*
11 dec. *Vrouw Elisabeth*, Akkerman, Rott.
Vier Gebroeders, Hazewinkel, dito
Vrouw Johanna, Keyzer, Vlaardingen
Cuxhaven *Aangek.*
12 dec. *Maria Wilhelmine*, Jörgensen, Rotterdam
Vertrokken.
12 *Monnikendam*, Eernstman, Monte-Video en Buenos-Ayres
Bergen *Aangekomen*
16 nov. *Maria*, Deuze, St. Petersburg
30 *Urda*, Svendsen, Rott.

—o—

Ostende 12 dec. Het Ned. kofschip *Maria*, k. Voordewind, v. Amst. n. Rouaan, is den 11 dezer bij Goedereede gezonken, doch het volk gered en alhier aangebragt.

Hamburg 13 dec. Heden morgen was de Elve hier bijna geheel vrij van drijfijs; wel komt met den vloed nog eenig ijs af, doch zonder verhindering voor de scheepvaart. — Bij Brunshausen is nog veel drijfijs, doch de noordzijde der Elve is bijna geheel vrij en de schepen passeren aldaar ongehinderd.

Falmouth 12 dec. Het Ned. schip *Christiaan Louis*, kapitein van den Brink qq., v. Batavia n. Amst., 8 dezer met vijf voet water in het ruim alhier binnengeloopen, is onderzocht en heeft een aanvang gemaakt met lossen.

Cardiff 10 dec. Het Ned. schip *Helena*, kapit. Ringeling, van hier naar Lissabon, is met verlies van boegspriet en kluiverboom uit zee teruggekomen, zijnde met eene Oostenrijksche brik in aanzeiling geweest.

New-York 1 dec. De Fransche brik *Hélène*, v. Cuba met verwhout n. Havre, is 17 nov. te Cat Cay, bij den vuurtoren van Gun Cay, verongelukt.

—o—

13 dec. De wind te **Falmouth** N. en te **Deal** N. N. O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 15 dec.: 1ste getijde 5 ure 21 min.; 2de get. 5 ure 45 min.

Arnhem. Waterhoogte 13 dec. 2.11 el.

Keulen. Rijnhoogte 13 dec. 9 v. 6 d. Rijnl.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Cologne, J. Ryan. — 26 b. Huiden en 11 v. Tabak, C. Hemmann en Co.; 11 b. drooge Huiden, C. L. Roechling en Co.; 20 b. Tabak, Schleicher en Kempff; 4 b. Zijde en 200 b. Suratte Katoen, C. Steinweg; 35 b. dito dito en 6 b. Kalfsvellen, J. H. Claus en J. Raulino; 16 k. Indigo, W. Bunge en Co.; 15 k. Wijn, Boemer en Co.; 24 k. Koperen Platen, 8 dito dito en 70 geel Metalen Platen, W. van Houten en Zn.; 44 b. Vellen, Carp en Ketelaar; 17 pakk. Droogerijen, Hudig en Blokhuyzen; 12 dito dito, A. M. en C. Pluygers; 8 dito dito, W. A. Fuchs en Co.; 19 pakk. Koopm., Diversen; 15 vaatj. Inkt en 8 pakk. Koopm., Order.

Amsterdam.

BATAVIA, Staatsraad van Ewijck, F. de Winter. — 7900 b. Koffij, 1310 kan. Suiker, 49 k. Indigo, 873 sch. Tin en 2373 boss. Bindrotting, N. H. M.

BATAVIA, Baron van Pallandt van Roosendaal, A. Hoogenstraten. — 5000 b. Koffij, 2395 kann. Suiker, 862 sch. Tin en 1854 b. Bindrotting, N. H. M.

BUENOS-AYRES, Argo, B. J. Scherpbier. — 10,063 gedr., 2184 gez. Huiden en 5000 Ossenhorens, N. H. M.

PARIJS 13 December.

Frankrijk 3 pc. a contant 68.65, 68.75; dito op ult. 68.70, 68.85, 68.80; dito 4½ pc. a cont. 96.75, 96.50; dito op ultimo 96.55; dito Bank-Actien 2935, 2925. Credit Mobilier 765, 768.75. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 450. Napels 5 pc. 80. Spanje 1¾ pc. 41⅞; dito buitenl. 3 pc. Oude 50 en dito Nieuwe 50; dito binnenl. 3 pc. 48¾; dito Passive 22¾. Oostenrijk 5 pc. 73¾.

De stemming bleef heden flaauw; de 3 pcts. Fransche fondsen sloten 5 centimes lager dan gisteren.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 14 December.

TABAK. Heden werden uit de eerste hand afgedaan 25, 20, 17 en 10 vaten Maryland ex Kalamazoo, 10 vaten dito ex Julie & Trundy, 25 vaten dito en 28 vaten Virginie ex Edward Everett, 8 vaten Virginie ex Twilight en 12 vaten Ohio ex Duisburg.

PALMOLIE. De heden alhier gehouden veiling van 176,000 kil. is als volgt afgeloopen: 25,000 kil. la Whydah verk. tot *f* 27¾; 18,500 kil. dito opgeh. tot *f* 27⅞; 46,400 kil. la Kust opgeh. tot *f* 27⅜; 9000 kil. la † verk. tot *f* 26½; 39,000 kil. la † opgeh. tot *f* 26¾; 9000 kil. 2a opgeh. tot *f* 26½.

SCHIEDAM 14 December.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 143 ℔ Coursche *f* 200 1/m., bij groote partij; 148 ℔ Libau *f* 220 6/w.; 149 ℔ Deensche *f* 212 3/m.; 143 ℔ O. Arch. *f* 200 1/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 13.—.
JENEVER, " " " " - 18.50.
AMST. PROEF " " " " - 19.75.
Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel .... *f* 1.60.

AMSTERDAM 14 December.

TABAK. Heden zijn bij inschrijving afgedaan 397 p. Java DW, per Kadanghauer, en uit de eerste hand 29 v. Maryland, per Dublin.

VAN HUIDEN zijn bij inschrijving verkocht 715 Koe- en 282 Buffel-.

LIJNKOEKEN. De ca. 3000 kil. Fransche zijn heden in veiling verkocht tot *f* 11 per 100 kil.

GRANEN enz. Tarwe: 160 ℔ N. Gelders. *f* 327; N. Bovenl. *f* 342 per 2400 kil.; dito dito *f* 334 N. H. C. Rogge bij partijen veelal iets hooger: 117 ℔ Odessa *f* 192; 120 ℔ N. Arch. *f* 205; 115, 116 ℔ Jar. Petersb. *f* 188, *f* 191; 120 ℔ Galatz *f* 210; 143 ℔ N. Inl. *f* 198; dito per 2100 kil. *f* 193; 117 ℔ Jar. Petersb. *f* 196; op levering in Maart en April *f* 196, *f* 197; Mei *f* 196. Gerst als voren: 97 ℔ Vriess. Winter *f* 172. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad, op 9 vat Olie te leveren in Dec. £ 72½. Lijnzaad een doem: 107 ℔ Riga *f* 292½; 108/109 ℔ Petersb. *f* 347½. Raapolie: op 6/w. *f* 43; vlieg. *f* 41⅝; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42¼; 1 Mei *f* 41⅞, *f* 42. Lijnolie: op 6/w. *f* 32; vlieg. *f* 30¾; 1 Maart, April en Mei *f* 31½. Hennepolie: op 6/w. *f* 35½. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 82 a *f* 85. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 12 a *f* 15.

VETWAREN. Traan: Robben- *f* 38½, Lever-: bruine Berger *f* 42, blanke *f* 44 a *f* 45. Rondvisch per 50 Ned. ℔ *f* 14. Ansjovis 1858r, 1859r, 1860r *f* 7½ bij gerijf.

LONDEN 13 December.

SUIKER stil en slap, Mauritius 36/6 a 40/6; graing Madras 43/3 a 44/3; Manilla Clayed middl. a goed bruin n.° 7 a 8 39/6 a 40/6; gew. en vochtig 38/ a 39/6; Havana middl. a goed blond n.° 9 a 15 42/ a 44/6; gem. a middl. ros. 37/6 a 39/; Derosna 47/6 a 48/6; gew. 42/ a 44/6. Geraffineerden slap, bruine Lompen en ord. Brooden 50/6 a 51/. — MELASSEN stil, Madras 19/6. — KOFFIJ. Goede Plant. vast, mindere soorten slap, middl. a goed middl. grijsachtig blaauw 71/ a 72/6; gem. middl. en middl. grijs gemengd 67/ a 69/; klein 66/ a 67/6; ord. bruin 40/; triage 49/ a 61/. — CACAO. Trinidad slap, ord. en middl. grijs 65/ a 67/. — THEE slap zonder omzet. — RIJST slap, ord. Aracan gisteren a 10/4½ afgedaan. — PEPER. Singapore Zwarte 4 d. — VRUCHTEN onveranderd. Krenten, Vostizza 33/; infer. 27/; Malaga Vijgen 24/; Comadre 26/; Turksche ord. 30/ a 33/; Muscadel Rozijn 60/ a 65/; Sultana 55/; roode 40/; Tafilat Dadels 63/ a 65/. — KATOEN onveranderd. — SALPETER stil, Inl. Geraff. 43/ a 43/6. — COCHENILLE stil, Teneriffe grijs en donker 2/10 a 3/; ord. rosachtig 2/9; klein en gemengd Zwart 3/2 a 3/4. — SAFFLORE slap, Bengal ord. en middl. £ 4.10 a 6; zeer ord. 60/ a 70/. — INDIGO. Guatemala 3/ a 5/2. — CUTCH stil, goed Pegul 25/. — NUX VOMICA 1/ lager, goede 11/. — GOM ELASTIEK lager. — VELLEN. Gedr. Para 1/10½. — IVOOR. Puik Egypt. 20/ a 60/ lager; harde Scrivelloes 60/ a 80/ hooger. — OLIEN. Lijn- onveranderd 29/; Raap- als voren; Cocos- stil 53/6 a 55/6; Palm- slap 47/; Terpentijn- 32/6 met verkoopers. — TALK stil, loco 60/ a 60/3; het geheele jaar 60/ Voorjaar 60/6; Oct./Dec. 1861 58/.

VEEMARKT. De aanvoer van Hoornvee en Schapen is niet genoeg voor de behoefte, waardoor puike soorten grif van de hand gaan, ordinaire daarentegen vinden weinig kooplust. Kalveren en Varkens onveranderd. Men noteert: Ossen 3/4 a 5/4. Schapen 3/8 a 5/6. Kalveren 3/2 a 4/10. Varkens 4/ a 5/. Aanvoer ter markt: Hoornvee 1680, Schapen 3780, Kalveren 208, Varkens 140 stuks.

LIVERPOOL 12 December.

In SUIKER ging weinig om. — RIJST, Oude Necranzie 11/. — COCHENILLE 3/ a 3/2. — GALNOTEN 7/6. — WAS. Amerik. £ 9.10 a £ 9.12.6. — HOUT. Verw- Fustic £ 5.10, Lima- £ 10 a £ 10.12.6.

ANTWERPEN 13 December.

VERWHOUT. Tot onbekenden prijs zijn heden 200/m. kil. St. Domingo Campêchehout afgedaan. — KOFFIJ vast met kleinen omzet. — GRANEN vast, doch met weinig handel. Inlandsche *f* 14½ a *f* 14. Rogge Burgos *f* 8⅜ entr., Memel *f* 8½ dito. — OLIEZADEN stil, puik Marianopel Lijnzaad *f* 15, Tonnezaad fr. 61 a 62, puik fr. 66 a fr. 68. — HARST. Heden zijn 200 v. bruine Amerik. tot onveranderde prijzen afgedaan. — Ruwe SUIKER. Heden zijn 60 k. blond Havanah afgedaan. Geraffineerde. Men meldt den verkoop van 4000 kilo brooden van 4 kil.

HAVRE 11 December.

KATOEN vast met goede vraag, Heden tot 3 ure zijn 2000 b. loco afgedaan, in de verhouding van fr. 86 voor iets beneden middl. N. O. en fr. 90 voor Georgie middl.; Mobile middl. zeilende fr. 84. — KOFFIJ. Haiti Kaapsche fr. 81 entr., Rio ongew. fr. 69 dito. — SUIKER. Frans. Antilles n.° 4 fr. 49½ cons. — HUIDEN. B.-A. gedr. fr. 120 a 125 cons., New-York gez. fr. 53½. — Heden zijn 60 ton GEELHOUT tot geheimen prijs afgedaan.

HAMBURG 13 December.

KOFFIJ. Verkocht 2000 b. Rio loco en zeilende tot 6 11/16 a 7 sch. — ZINK stil. — RAAPOLIE loco 25.10, per Mei 26.6. — GRANEN. Tarwe in loco vast; af Fehmern per Voorjaar 127/128 ℔ gedr. met 128 th. bco. betaald. Rogge stil.

BALTIMORE 26 November.

TABAK. Door de politieke onzekerheid en voortdurende geldschaarschte gaat er weinig om, en zoolang de eerste oorzaak niet is uit den weg geruimd, verwacht men geene verbetering. De inspectie der vorige week bedraagt 771 v. Maryland, 49 v. Ohio en 23 v. Kentucky. Maryland blijft gevraagd tot vorige prijzen; de omzettingen zijn echter niet zoo belangrijk als vorige week; puike en middelsoorten schaarsch. Van Somborn zijn enkele vaten aangevoerd die tot hooge prijzen koopers vinden; de kwal. daarvan is goed. Ohio en Kentucky als voren. In de notering is sedert ons laatste berigt geene verandering. — VRACHTEN n. Bremen en Holland 35/. — WISSEL nominaal.

HAVANAH 27 November.

SUIKER gedrukt. — VRACHTEN slap.

(Per Overland-Mail.)

SAMARANG 23 October.

Producten souteneren zich goed, niettegenstaande de weinig gunstige politieke berigten van Europa; de nadeelige Wisselkoers drukt echter de prijzen en maakt koopers eenigzins geretireerd. — *Koffij f* 34.50. — *Suiker*. Men noteert *f* 16 voor n.° 16, doch tot dien prijs zijn geene koopers. — *Indigo* schaarsch en gevraagd tot *f* 4.15 voor 1ste kwaliteit. — *Rijst*. Goed tot mooi blank *f* 145 a *f* 165, Carga *f* 120 a *f* 145, met neiging tot verdere rijzing. — *Cubeben* mankeren. — *Huiden* schaarsch en gezocht; voor goede wigtige Koe- wordt *f* 66 en voor Buffel- *f* 50 geboden. — *Rotting f* 8.50 a *f* 9.

De toestand van den Invoerhandel is ongeveer dezelfde als voor veertien dagen, echter kan men dit maal meerdere neiging tot ondersteuning der Lijnwaden-prijzen bespeuren, en ofschoon de omzet gering blijft, zijn dit maal ten minste geene lagere noteringen te vermelden. *Manufacturen*. Madapollams. Holl. gebl. 5/4 *f* 4.65, 6/4 *f* 5.65 a *f* 5.70 en 7/4 *f* 6.90; ongebl. dito 5/4 *f* 4.75 a *f* 4.80, 6/4 *f* 6.10 a *f* 6.15 en 7/4 *f* 6.60. Drills souteneren zich en goede kwaliteit blijft schaarsch. Chitsen moeijelijk te plaatsen tot vorige noteringen; andere Goederen stil en zonder verandering. — *Metalen* flaauwer. Zweedsch IJzer *f* 11 a *f* 11.25. — *Provisien* en *Dranken* lusteloos, met weinig omzet en veel voorraad. Kistwijn *f* 40 a *f* 42 per kist. Vatwijn *f* 160. — *Vrachten* hoewel minder geanimeerd, souteneren zich; *f* 75 per last naar Holland wordt geboden, doch men houdt op *f* 80. — *Wissels* op Nederland overvloedig; koers 102½ pct.

SOERABAIJA 22 October.

Suiker. Door een kleinen achteruitgang in prijs deden zich meerdere koopers voor; hier ter markt werden afgedaan 10,000 p. a *f* 15.75, 4000 p. a *f* 15.62½ en te Passaroean *f* 12,000 p. a *f* 15.50. — *Rijst* met eenige vraag. — *Lijnwaden*. De in de laatste dagen aangekomen schepen uit Holland brengen groote partijen aan, die op de reeds gedrukte markt nog ongunstiger invloed zullen uitoefenen. Prijzen van Madapollams zijn in navolging van Batavia en Samarang merkelijk achteruitgegaan. Men noteert 5/4 *f* 4.90 a *f* 5, 6/4 *f* 6 a *f* 6.10 7/4 *f* 7. Voor Calicots was meerdere vraag en werden eenige partijtjes tot voldoende prijzen verkocht; de markt van dit artikel is redelijk vast; 5/4 *f* 5 a *f* 5.15, 6/4 *f* 6.50 a *f* 6.60, 7/4 *f* 6.70 a *f* 6.75. Goede Hollands. Drills, Koninklijk wapen, tot *f* 8 a *f* 8.15 gevraagd; andere soorten *f* 7.75; mindere soorten moeijelijk voor *f* 7.25 a *f* 7.50 te plaatsen. Blaauwe Drills *f* 6.50. Holl. en Eng. gebleekte Shirtings genieten eenige vraag tot voldoende prijzen; ongebleekte daarentegen zijn grif te verkoopen. Jaconnets steeds lusteloos. Chitsen vast. Voor goedsoortige dito met vaste kleuren kan men voldoende prijzen bedingen. Zwaar Adrianopel rood Katoen eerste soort, merk P, meerder gevraagd; 4/4 28 yards *f* 9 tot *f* 11 en 5/4 24 y. *f* 9.50 tot *f* 12 te plaatsen, andere merken gaan moeijelijk af. — *Metalen*. Zw. IJzer met goeden voorraad, geniet eenige vraag; Eng. minder gewild, de prijzen gedrukt. Bladkoper en Yellow Metal onveranderd. Compositie Spijkers *f* 100; voorraad gering. IJzeren dito goed gesorteerd *f* 17 a *f* 17.50. — *Provisien* en *Dranken*. Boter met belangrijken voorraad *f* 10 a *f* 12; puik puike merken *f* 13. Zoetem. Kaas *f* 5. Van Hammen is de markt redelijk wel voorzien en gaan af van *f* 6 tot *f* 7.50. Meel ruim aangevoerd, prijzen nominaal. — Jenever met eenige vraag *f* 9 tot *f* 10.50. Haantjes Bier *f* 7.50. Valker en Hooiberg dito *f* 6. — *Vrachten* weinig veranderd; de Maria Elize en Bellatrix werden bevracht, op de basis van *f* 80 voor Suiker. — *Wisselkoers* 101½.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, 6.[illegible]
" " alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 '[illegible]
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, 7.[illegible]
" 's Hage " " 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6.39, 9.[illegible]
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 10.[illegible]

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.50, [illegible]
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, [illegible]
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, 7.[illegible]
Utrecht naar Rotterd.: 6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, 7.[illegible]
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, [illegible]
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, 9.—

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 [illegible]
" Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen [illegible] Breda en Moerdijk.
" Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen [illegible] Antwerpen en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 15 December 1860, No. 299.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Vrijdag 14 december.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal is door den Voorzitter medegedeeld: 1°, dat de heer van den Dries heeft kennis gegeven door ongesteldheid verhinderd te zijn de Vergadering bij te wonen; 2°, dat de heer Boreel van Hogelanden de bij art. 83 der Grondwet voorgeschreven eeden in handen des Konings heeft afgelegd. Diensvolgens heeft die heer als lid zitting genomen. — Tot rapporteurs over de wetsontwerpen houdende vaststelling van het Iste, IIde en IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1861 zijn benoemd de heeren Cremers, Cost Jordens, Sassen en van Rijckevorsel.

Van de Tweede Kamer zijn ingekomen al de wetsontwerpen, in de avondzitting van eergisteren door die Kamer aangenomen. Verzonden naar de afdeelingen.

Drie adressen van de gemeenteraden van Dwingelo, Hoogeveen en Zuidlaren zijn verzonden naar de commissie voor de petitiën.

Door den heer Michiels van Kessenich is namens de commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebragt op een adres van de Kamer van koophandel en fabrieken te Venlo, houdende bezwaren tegen den toestand der Maas. Zal ter griffie worden nedergelegd.

De Vergadering is daarna gescheiden.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 14 December.

In de zitting der Tweede Kamer van heden werd voortgezet en ten einde gebragt de beraadslaging over Hoofdstuk XI (Departement van Kolonien) der Staatsbegrooting voor 1861.

De heer *Duymaer van Twist* achtte het ongeraden over de vele gewigtige onderwerpen te spreken, die in verband staan met het XIde hoofdstuk. Slechts twee punten zou hij bespreken. Het eerste betrof het Indische leger. Hij bragt hulde aan de zorg die in de laatste jaren daarvoor was besteed en vooral wat betreft de uitzending van Europesche militairen. Hij achtte dat een onmisbaar element, maar betoogde dat het element van vreemdelingen in de laatste jaren te sterk was geklommen, zijnde 3/5 van het geheel. Ook erkende hij de moeijelijkheid om die zaak goed te regelen. Een krachtig middel om niet noodig te maken de noodzakelijkheid tot uitzending van zoo vele vreemdelingen zag de spr. in het niet verder uitbreiden van ons gezag op de buitenbezittingen. In de laatste jaren was men te dien aanzien in overdrijving vervallen en hij wees tot staving daarvan op de expeditien in Palembang, Boni en Bandjermasin. Hij wenschte het vaste beginsel te zien aangenomen dat men zich zonder strikte noodzakelijkheid verder onthield van eenige verdere uitbreiding van ons gezag. Met betrekking tot het verband dat er bestaan moest tusschen het Nederlandsche en het Indische leger, merkte de spr. op, dat men daarbij bedacht moest zijn niet enkel op binnenlandsche maar ook op buitenlandsche oorlogen. Met betrekking tot de questie van het vrijwillig dienst nemen voor de kolonien was hij het niet eens met het in de memorie van beantwoording besproken plan om soldaten in Indië, die langer dan 15 jaren dienst telden, in Indië te koloniseren; hij meende dat die soldaten de hoofdvereischten van kolonisten, arbeidzaamheid en inspanning, zouden missen.

Het tweede punt betrof, naar aanleiding van de rede van den heer Mijer op gisteren, het cultuurstelsel. Even als die spreker wenschte hij dat cultuurstelsel te behouden, maar met dit verschil dat hij er geen onbepaalde lofredenaar van was; dat hij het niet onbepaald wilde behouden maar wel tijdelijk, omdat het stelsel een onnatuurlijk stelsel was, dat niet kon en mogt blijven bestaan. Over de regeling der suikercultuur en over het contract Pangka wilde de spreker niet uitweiden, daarover was bij vorige gelegenheden genoeg gezegd. Ook weigerde hij te treden in eene discussie over den vrijen arbeid. Over de feiten toch, die daarbij in aanmerking moesten komen, was hier niet te oordeelen; hij kon dus over de feiten niet spreken; alleen wilde hij zeggen dat hij geen vertrouwen had op officieele waarheid. Ter zake van den vrijen arbeid wilde hij slechts drie vragen aan den Minister onderwerpen: 1°, aangenomen dat er misbruiken plaats hebben gehad en dat ze nog plaats hebben, dan vroeg hij, in welke zaak geene misbruiken plaats hadden en of dit eene reden was om de geheele zaak af te keuren? 2°, of men den vrijen arbeid wilde vernietigen omdat er misbruiken plaats hadden, en wat er van het cultuurstelsel zou zijn geworden indien er even zoo gehandeld ware? 3°, wat heeft men gedaan met hen die de misbruiken gepleegd hadden; *zijn* ze of zullen ze gestraft worden?

Ten slotte herinnerde de spreker aan het besluit van den Gouvern.-Gen. betrekkelijk de ambtenaren, die ter verantwoording waren geroepen, ter zake van uitgifte van tabaks-licentiën, en vroeg hij of die ambtenaren niet het regt hadden om hunne verantwoording publiek te maken, dan wel of zij, aldus handelende, bedreigd zouden worden met de toepassing van het besluit van 1854.

De heer *Rochussen*, Minister van Kolonien, beantwoordde den vorigen spreker. Omtrent het eerste punt zeide de Minister hoofdzakelijk, dat de versterking van het Europeesche, maar vooral van het Nederlandsche element in het Indisch leger een hoofdonderwerp van de zorg des Ministers was, in overleg met den Minister van Oorlog, en dat op nieuw middelen zijn te baat genomen om het Nederlandsch element te doen toenemen, niet alleen wat betreft het getal maar ook het allooi. Reeds hadden die middelen goede vruchten gedragen, doch wat betreft het plan om aan soldaten in Indië een stuk gronds af te staan, daaromtrent was nog niet met zekerheid beslist; intusschen was daarbij kolonisatie niet de hoofdzaak, maar wel bijzaak. Hij was het eens met den vorigen spreker dat gelet moest worden bij de formatie van het leger, zoowel op buitenlandsche als op binnenlandsche oorlogen, en het was juist daarom dat hij het laatste jaar op nieuw de uitzendingen had vermeerderd, zoodat, waar vroeger bestond een tekort, nu een overcompleet van 900 manschappen aanwezig was. Bovendien had de Minister op nieuw zijne zorgen gewijd aan de aanwerving van Afrikaansche soldaten, die in behoorlijke evenredigheid uitmaakten een zeer nuttig element, en tevens later een krachtige hefboom werden voor de toekomstige ontwikkeling van de Westkust van Afrika. Steeds is de Minister geweest, en hij is het nog, tegenstander van de uitbreiding van ons gezag op de buitenbezittingen, maar de Minister kon niet anders dan herhalen hetgeen hij in de Memorie van Beantwoording had gezegd, nl. dat de expeditien der laatste jaren de gevolgen waren van vroegere oorzaken. Hier trad de Minister in eene zeer uitvoerige historische schets, ten betooge dat de laatste expeditien meest allen het gevolg zijn geweest van de politiek door den heer Duymaer van Twist in Indië gevolgd.

Het tweede punt wat de Minister beantwoordde betrof het cultuurstelsel. De Minister had zich verheugd, toen hij den vorigen spreker had hooren gewagen van het in stand houden van het cultuurstelsel. Spoedig echter was des Ministers vreugde vergald, want de heer van Twist wilde het cultuurstelsel tijdelijk hebben in stand gehouden; dat wil zeggen, hoe eer hoe liever gesloopt. De Minister leest hier uit een boekwerk voor eene schets van de heilzame en doeltreffende werking van het cultuurstelsel en een betoog van de onmogelijkheid om dat stelsel te doen vervangen door vrijen arbeid, zonder de Javaansche Maatschappij en de Javanen aan eene algeheele hervorming te onderwerpen. Bij het slot van de aanhaling van dit citaat deelde de Minister mede dat het was getrokken uit een vroeger geschrift van den heer van Hoëvell, zoodat die afgevaardigde ten deze opzigte nog al van gevoelen sedert scheen te zijn veranderd.

Daarna ging de Minister over tot de behandeling van het groote vraagstuk van den vrijen arbeid, doch merkte op den voorgrond aan, dat, indien de heer van Twist geene officiële opgaven vertrouwde, de Minister zeker het regt had de particuliere te verwerpen. De Minister riep dan ook de indulgentie in van de Kamer bij zijne uitvoerige verdediging van het cultuurstelsel, dat nu meer dan ooit gepast was, op het eigen oogenblik dat een tal van notabelen in den Lande overeengekomen waren voor den stichter van het cultuurstelsel een standbeeld op te rigten, en men in de Kamer eene poging wilde beproeven dat stelsel af te breken.

De Minister las nu zeer snel een geschreven en doorwrocht stuk voor, waarvan de lezing ruim 2 uren duurde. Het is onmogelijk daarvan, zelfs in groote trekken een naauwkeurig overzigt mede te deelen. Wij kunnen daarvan verder niets mededeelen dan dat de Minister in dat geschrift ontwikkelde, dat vrije arbeid afhankelijk is van beschaving en dat van vermeerderde beschaving toeneming van vrijen arbeid het gevolg zal zijn. Voorts heeft de Minister vooral de opvatting van den heer van Twist bestreden, alsof de vernietiging van het bestaande cultuurstelsel in het Regeringsreglement stond uitgedrukt en door art. 56, in verband met art. 60 van het Regeringsreglement, werd voorgeschreven. Eindelijk ontwikkelde de Min. breedvoerig, dat de dusgenaamde vrije aanplant als niet anders dan gedwongen arbeid kon worden beschouwd, en haalde daartoe eene reeks van voorbeelden aan om aan te toonen dat de zoogenaamde vrije arbeid niets anders was dan een druk op de bevolking gelegd ten voordeele der particulieren.

De Minister besloot met te verklaren dat de in het voorgelezen stuk vervatte beginselen, omtrent cultuur en landelijk stelsel, de zijne waren, en dat hij die naar zijne innige overtuiging verklaarde te zijn de eenige die ons Indië zoo niet voor altijd dan toch voor langen tijd kunnen doen blijven tot voordeel van den kleinen Moederstaat; dat eene andere rigting leidde ten verderve, en dat hij die niet kon en wilde volgen. Op dit kapitale punt wilde de Minister dat de Kamer zich zou verklaren of hij ten deze al dan niet hare ondersteuning kon genieten.

De heer *van der Linden* haalde in het breede de geschiedenis van de comptabiliteits-wet op sedert 1850, en regtvaardigde o. a. de Commissie van Rapporteurs van het verwijt des Ministers, dat deze het verslag over zijne comptabiliteitswet gedurende acht maanden had onder zich gehouden. De griffier was ziek geweest, andere wetten moesten voorafgaan enz. De toestand van niet-regeling van een grondwettig voorschrift kon volgens den spreker niet langer geduld worden; daaraan moest een einde komen en te meer nu op de kurk waarop Nederland dreef, de Minister van Finantien nog zoo veel meer heeft gehangen dan vroeger het geval was. Over het dwangstelsel zou hij niet spreken na het hooren van het lezen der brochure van den Minister, die hij niet begrepen had; maar hij kon niet begrijpen dat in Indië een dwangstelsel moest bestaan om Nederland aan millioenen te helpen.

Hij zou ook niet spreken over Japan, maar alleen constateren dat het geheele plan om Nederland te stellen aan het hoofd van de Japansche beschaving, daarmede is geëindigd dat Nederland scheepsladingen met kopjes en schoteltjes tot betaling ontving. Over de bestellingen van de Handel-Maatschappij zou hij ook niet spreken; hij zou dat punt behandelen bij het koloniaal batig slot. Slechts een enkel woord bragt hij in het midden betrekkelijk hetgeen de Min. gisteren ten zijnen aanzien met het oog op het tarief had gezegd. Spreker betoogde nl., dat ook toen hij niet voor Almelo was afgevaardigd, hij het stelsel had aangeprezen om de hooge regten voor Indië niet te laten varen dan nadat de spoorwegen tot stand gebragt en de accijns op de brandstoffen afgeschaft zou zijn.

De heer *Rochussen*, Minister van Kolonien, zou niet in herhaling treden omtrent het voorgevallene met de comptabiliteitswet, maar hij bleef bij zijn gevoelen dat, wanneer een verslag acht maanden uitbleef, de Minister het regt had te zeggen dat de Kamer daarmede niet veel haast scheen te maken. Wat voor zijn optreden was voorgevallen, dat kon en behoefde de Minister niet te beoordeelen, maar hij voor zich had gedaan, wat met redelijkheid kon worden gevorderd. Wanneer men zijn ontwerp had aangenomen, hij zou het eerlijk hebben ten uitvoer gebragt, maar toen men dat ontwerp had, wilde men weer heel iets anders, en wilde men niet alleen datgene waarvoor hij Min. niet wilde verantwoordelijk zijn, maar waarvan hij verklaart dat het onuitvoerbaar is en geen Minister ter wereld het zou kunnen doen. Bovendien de Minister bleef er bij dat de Kamer verlangd had de gelijktijdige indiening van de wet op de comptabiliteit in het Moederland, en die wet hing niet af van den Minister van Kolonien. Overigens beheerde de Minister de koloniale gelden niet met willekeur en wanneer de vorige spreker van gebouwen had gesproken, die met Indisch geld betaald werden, dan was dit slechts het geval met een enkel gebouw, met goede kazernes bij het Invalidenhuis dat de in Indië moe gestreden strijder te danken had aan de grootmoedigheid van den Koning. De Minister stelde er eene eer in die uitgaven te hebben gedaan en geene Nederl. Kamer zou de gelden daartoe ooit hebben geweigerd. Op hetgeen de vorige spreker had genoemd eene *brochure*, antwoordde de Minister dat hij geene brochures schreef, maar na een rijp onderzoek zijne denkbeelden op papier had gesteld, omdat het hier gold een onderwerp waarvan Nederlands toekomst afhing en omdat hij zoo duidelijk mogelijk heeft willen aantoonen, waarheen men ging en ook opdat hij Minister niet eenmaal kon worden beschuldigd dat hij de Natie niet in tijds had gewaarschuwd.

De heer *Duymaer van Twist* (onverstaanbaar) treedt in eene verdediging van zijn bestuur voor zooveel het betrekking heeft op de expeditien waarvan de Minister gewaagd heeft. Ook kwam hij op tegen den uitleg van den Minister, alsof hij spreker het cultuurstelsel hoe eer hoe liever wilde sloopen. Hij meende nooit iets dergelijks te hebben gezegd; zijne bedoeling was dat het cultuurstelsel langzaam moest worden afgeschaft, zoodanig dat niemand in de Kamer het zou beleven dat te dien aanzien op Java volledige vrijheid van arbeid bestond.

De heer *van der Linden* antwoordde den Minister op drie punten: 1°, indien de Minister niets te maken had met hetgeen vorige Ministers hadden gedaan, hij als lid der Kamer wel. 2°, zijne bedoeling was geenszins geweest om de Commissie van Rapporteurs voor de comptabiliteitswet te verdedigen. 3°, dat de Kamer integendeel vrij algemeen had aangedrongen om de Indische comptabiliteitswet niet te doen wachten op die van het Moederland.

De heer *Elout van Soeterwoude* motiveerde zijne stem die hij voor de begrooting zou uitbrengen in dien zin, dat hij niet geacht wilde worden daardoor eene beslissing uit te spreken over het groote geschil tusschen het cultuurstelsel en den vrijen arbeid. Hij geloofde dat er eene nadere gelegenheid moest worden gezocht om dat vraagstuk grondig te behandelen.

De heer *Rochussen*, Minister van Kolonien, antwoorde de op nieuw 1°, aan den heer van der Linden dat deze het Voorloopig Verslag over de comptabiliteitswet slechts ten halve had voorgelezen, want dat er onmiddellijk op volgde dat men bij de weder aanbieding der wet in de nieuwe Zitting er stellig op rekende, gelijktijdig te zien aangeboden de comptabiliteitswet in het Moederland; 2°, aan den heer van Twist, dat de jongste expeditien en bepaaldelijk die op Boni en Bandjermasin het gevolg waren van het bestuur van dat lid, ten betooge waarvan de Minister den korten inhoud mededeelde van de officiële stukken die voor hem lagen. — Verzuimd hebbende dat zelfde lid te antwoorden betrekkelijk diens vraag, rakende de verantwoording van de ambtenaren van Rembang en Cheribon, zeide de Minister nu, dat hij daarover geen gevoelen kon uiten; dat de zaak ter beoordeeling stond van den Gouv.-Generaal en dat men hangende die beoordeeling van hem niet kon vergen, dat hij hier deze zaak behandelde. Juist dat vragen in de Kamer en dat geven van inlichtingen over allerlei zaken Indië betreffende, had niet alleen zijne moeijelijke maar ook zijne gevaarlijke zijde; en als eene bijzonderheid daarvan, deelde de Minister mede dat hij officieus — niet officieel, want dat zou in het oog der Kamer geene waarde hebben (gelach) — kennis heeft gekregen dat een officier bij de expeditie in Bandjermasin, daar bij een inlandsch hoofd gevonden heeft eene Maleische vertaling van de discussie, verleden jaar in de Kamer over Bandjermasin gehouden (sensatie). Met betrekking tot de rede van den heer Elout, zeide de Minister ten slotte, dat het onbillijk van hem zou zijn te vergen, dat ieder lid, die voor zijne begrooting stemde, daardoor zou te kennen geven dat hij den Minister met betrekking tot den vrijen arbeid in het gelijk stelde.

De heer *Thorbecke* wenschte slechts een enkel punt te behandelen. De Minister had namelijk gisteren op nieuw verzekerd, dat hij zelf een waarborg behoefde tegen ministerieel beheer. Hij zocht dit òf in een raad van Kolonien òf in eene sectie van den raad van State. Reeds jaren geleden had de spreker betoogd, dat beide instellingen geen voldoende waarborgen konden opleveren; zij konden alleen worden gewacht van de Wetgevende Magt. Daartoe was gemeen overleg noodig, en nu behoefde de spreker niet te herinneren de woorden, waarmede de Minister van Kolonien een paar jaren geleden zijn ministerie binnenleidde. Hetgeen hij toen bovenal verlangde was het gemeen overleg. Dit bragt hem tot de vraag, die hij met moeite behandelde, omdat hij die vraag niet kon behandelen zonder weder op nieuw den kwaden man te zijn, en bij eene oude genegenheid kostte hem dat veel moeite. Zijne taak was echter eenigzins verligt door den Minister zelven, die gisteren in zijne rede de vraag van de ondersteuning der Kamer had gemoveerd. Er was wel eens een tijd geweest, waarin dat gemeen overleg niet zoo was begeerd als thans het geval scheen te zijn. De Minister had gevraagd of hij rekening kon maken op de ondersteuning van de Kamer. Spreker verzocht den Minister eenvoudig terug te zien op zijne betrekking tegenover de Vertegenwoordiging sedert geruimen tijd. Gelijk de Min. de vraag had gesteld zeide het dan niet: degeen die deze begrooting aanneemt, van diens ondersteuning kan ik zeker zijn. Het scheen spreker onmogelijk iets anders uit de vraag te begrijpen. Ieder Minister die zoodanige vraag stelde, moest ook het antwoord in al zijne consequentien aannemen. Meer meende de spreker behoefde hij nu niet te zeggen.

De heer *Rochussen*, Minister van Kolonien, antwoordde hoofdzakelijk, dat hij de aanneming van de begrooting niet in dien rigoureusen zin had opgevat, dat hij hem, die haar aannam, zou zeggen: nu zijt gij mijn volgeling. Neen, wie de begrooting aannam, bleef toch in zijn oordeel even vrij als te voren. Alleen dan, wanneer de Kamer meende, dat hij Minister te ver verwijderd was van hare meeningen, was de Kamer thans in de gelegenheid om dit door hare stemming te toonen.

De heer *van Nispen van Sevenaer* verklaarde zich in een hoogst moeijelijken toestand te bevinden. Hij had meegewerkt tot afkeuring van eenige daden van den Minister in niet zachte bewoordingen en toch had hij zijn geweten geraadpleegd en was tot het besluit gekomen voor de begrooting te stemmen. Hem bezielde de vrees, dat de vrije arbeid zou worden ingevoerd naast het cultuurstelsel, en voor de gevolgen daarvan deinsde hij terug.

De heer *van Hoëvell* had zich om verschillende redenen onthouden deel te nemen aan de discussien over dit hoofdstuk; vooral ook omdat hij meende dat vele belangrijke questien beter ter sprake konden worden gebragt bij de behandeling van de wet op het batig slot. Hij moest echter nu een enkel woord zeggen met betrekking tot de rede van den laatsten spreker. Deze had een nieuw element geworpen in de discussie. Hij had den vrijen arbeid in verband gebragt met de stemming over deze begrooting. Die questie van den vrijen arbeid is opzettelijk niet behandeld bij dit hoofdstuk; de stemming daarover kan op die questie geen invloed oefenen. Zijne stem althans zal gegrond wezen op het oordeel dat hij velde over het algemeen beleid van het Koloniaal bestuur, welk oordeel bevestigd is door menige motie in deze Kamer uitgebragt.

Nadat de heer *van Nispen* nog verklaard had, dat hij geen nieuw element in de discussie wilde brengen, maar alleen had willen meêdeelen de redenen die hem noopten voor de begrooting te stemmen, werd de beraadslaging gesloten.

De artt. van het hoofdstuk werden zonder discussie goedgekeurd en daarna het hoofdstuk zelf verworpen met 41 tegen 28 stemmen.

Voor de heeren Wijbenga, Begram, Nolthenius, Luyben, v. Lynden, v. Nispen, Strens, Dirks, Hoffman, v. d. Heiden Reinestein, de Brauw, 's Gravesande, van Foreest, v. Asch v. Wijck, Mackay, Elout, van Zuylen, Meylink, Delprat, Mijer, Hoekwater, de Lidt de Jeude, van Franck, Kien, Taets v. Amerongen, Schimmelpenninck, Lycklama en de Voorzitter.

Tegen de heeren van Eck, Kingma, Jespers, Betz, Slicher v. Domburg, Thorbecke, de Bieberstein, van Voorthuysen, Bots, van Goltstein, Hugenholtz, van Diggelen, Kerstens, Dullert, v. d. Linden, v. Wintershoven, Idserda, Heemskerk Az., Oomen, Dommer van Poldersveldt, Hoynck van Papendrecht, Meeussen, van Heukelom, Heemskerk Bz., Reinders, Olivier, v. Bosse, van Twist, van Hoëvell, Cool, Anemaet, Wichers, Wintgens, Westerhoff, Poortman, v. d. Veen, Blussé, Beens, Gevers, de Raadt en Zylker.

Inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld.

Het voorloopig onderzoek van het wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld heeft in twee afdeelingen der Tweede Kamer aanleiding tot de volgende bedenkingen gegeven met betrekking tot het bedrag der aanvraag.

Men had daar met leedwezen bespeurd, dat de Regering, bij den tegenwoordigen stand der schatkist, zich wil bepalen tot de aflossing van eene betrekkelijk zoo geringe som als *f* 200,000, terwijl zonder nadeel voor de geprojecteerde werken van algemeen nut over een veel hooger bedrag voor dat doel zou kunnen worden beschikt. Te meer was men door deze voordragt verrast, omdat de rede van den Minister van Finantien, bij de aanbieding der begrooting gehouden, bij velen de verwachting had doen ontstaan, dat het hoogst aanzienlijk offer, ten behoeve dier werken gebragt, niet gepaard zou behoeven te gaan met een zoo belangrijk renteverlies, als door het voortdurend in kas houden van eene som tusschen *f* 25,000,000 a *f* 30,000,000 zal te weeg gebragt worden. Op het oogenblik bevindt zich zelfs, blijkens den jongsten staat der Nederlandsche Bank, eene som van ongeveer *f* 32,000,000 in de schatkist, welke gaandeweg aangroeit, terwijl, ook met de meeste voortvarendheid, in het volgende jaar welligt geen derde daarvan zal kunnen worden besteed.

Men herinnerde, dat in der tijd het plan was afgekeurd om een rentegevend fonds voor de spoorwegen te stichten. Maar sommige leden zouden veeleer daaraan dan aan den thans bewandelden weg hunne goedkeuring kunnen hechten. Anderen waren van oordeel, dat, overeenkomstig de toen vrij algemeen beleden meening, alleen die sommen in kas moesten gehouden worden, waarover ten behoeve der werken te beschikken viel, en dat het overige tot schulddelging behoorde te worden aangewend. Bleven de verwachte baten tijdelijk uit, men zou door uitgifte van schatkistbiljetten in de onmiddellijke behoefte voor de werken kunnen voorzien. Zoo noodig, zou zelfs tot het sluiten eener leening kunnen worden overgegaan. Wel kan men aannemen, dat het laatste in zorgvolle tijden bezwaarlijk zal kunnen geschieden, maar dan ook zou een voorzigtig beleid geene aanwezige middelen tot voortzetting van openbare werken durven gebruiken. Daarentegen zou het sluiten eener leening in gewone tijden alligt voordeeliger wezen dan het renteloos voorhanden houden van zulke hoogst aanzienlijke baten gedurende eene reeks van jaren.

Enkele leden waren daarentegen van oordeel, dat, nu er zekere uitgaven in het vooruitzigt zijn, het raadzaam moet geacht worden het geheele aanwezige bedrag beschikbaar te houden. Ook met het oog op den tegenwoordigen politieken toestand van Europa zouden zij bezwaar vinden, meer gelden tot schulddelging te besteden.

Door enkelen werd eindelijk nog in overweging gegeven om de beslissing op dat punt tot de nadere bijeenkomst aan te houden. Het voordeel der gedeeltelijke besteding van dit betrekkelijk gering bedrag zal toch niet noemenswaard zijn. En tegen dien tijd kan welligt met meer zekerheid eene beslissing in deze gewigtige aangelegenheid genomen worden.

De Commissie van Rapporteurs is van oordeel geweest met de opname dezer beschouwingen in een eindverslag te kunnen volstaan.

Bekrachtiging van provinciale belastingen.

Bij de overweging in de afdeelingen der Tweede Kamer van de 14 ontwerpen van wet tot bekrachtiging van provinciale belastingen werd de vraag gedaan of de Memorie van Toelichting tot deze ontwerpen wel te regt kan zeggen, dat bij hunne bekrachtiging overal, behalve in Zuidholland en Utrecht, dezelfde provinciale belastingen zullen worden geheven als over het loopende jaar. Op den bij de voordragt gevoegden staat komen toch ook voor andere prov. belastingen, die nog over 1860 zijn geheven, doch waarvan de termijn voor welken vroeger bekrachtiging werd verleend met dat jaar ten einde loopt. Noordbrabant leverde reeds dadelijk een zoodanig voorbeeld op. — Meer algemeen werd de vraag gedaan, of er behalve de in deze voordragt vermelde prov. belastingen geene andere zijn, die uit kracht van Koninklijke besluiten geheven worden. — Welligt zijn er nog andere provinciale belastingen, die evenzeer aan de kennisneming en bekrachtiging des Rijkswetgevers onttrokken worden. Eenige leden althans meenden daaronder de prov. tollen te mogen rangschikken. — Door eenige leden werd twijfel geopperd, of sommige der uitgaven, die uit de thans weder te bekrachtigen belastingen bestreden zouden worden, wel het kenmerk dragen van enkel prov. huishoudelijke uitgaven, wat zij volgens art. 129 der Grondwet moeten bezitten. Nog meer algemeen werd de aanmerking gemaakt, dat de uitgaven voor schoolgebouwen en de toelagen in het belang van het openbaar lager onderwijs thans, nu met 1 januarij 1861 de overgangstermijn van art. 70 der wet op het lager onderwijs een einde zal nemen, niet meer op eenige provinciale begrooting behooren voor te komen.

Nadat de verschillende bedenkingen door den Minister waren wederlegd of inlichtingen gegeven, heeft de Commissie van Rapporteurs geen nader onderzoek in de afdeelingen der Kamer noodig geoordeeld.

Inlichtingen wegens de overeenkomst betreffende den brugbouw te Mainz.

Blijkens het verslag der Commissie uitgebragt in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 11 december 1860 op de inlichtingen wegens de overeenkomst betreffende den brugbouw te Mainz, vermeent de commissie dan ook niet te mogen nalaten de opmerking te herhalen, dat het antwoord van den Minister van Buitenlandsche Zaken geenszins bevredigend mag worden genoemd, en dat daarin volstrekt niet wordt gevonden eene aanwijzing van afdoende redenen, waarom, zoo luidde de vraag der commissie te dezer gelegenheid, niet op de afschaffing der tolheffing als op eene conditie sine qua non der inwilliging van de gevraagde toestemming moest worden gedongen, maar dadelijk met de bloote weigering daarvan genoegen moest worden genomen.

De Commissie stelde mitsdien voor het verslag te doen drukken en een afschrift daarvan aan den Min. van Buitenl. Zaken te doen toezenden, en den Minister om nadere aanwijzing der gronden te vragen, waarom de Nederl. gevolmagtigde niet het regt van Nederland heeft doen gelden, om aan de toestemming voor den bouw der brug de voorwaarde te verbinden van de opheffing der op de scheepvaart zoo zwaar drukkende belemmering, uit de heffing der tollen op den Rijn voortspruitende.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

...vaga in Indië ... [illegible]

Het tweede punt ... de Minister ... betrof het ... de Minister ... [illegible] ... wegen van het ... [illegible] ... gald, want de heer van Twist wilde het cultuurstelsel tijdelijk hebben in stand gehouden; dat wel bygeen, hoe ... geslaagd. De Minister ... een boekwerk voor eene ... en de behoeften ... trekkende werking van het cultuurstelsel en ... van de mogelijkheid om dat stelsel te doen vervangen door vrijen arbeid, zonder de Javanen ... en de Javanen aan eene ... vrijheid ... hervorming te onderwerpen. Bij het slot van de aanhaling van dit citaat deelde de Minister mede dat het was geschreven vroeger geschreven van den heer van Hoëvell ... [illegible] ... zelven ... [illegible]

Daarna ... de Minister over tot de beantwoording ... [illegible] ... op het eigen ... den Lande ... [illegible]

[illegible]

... aanwezig ... [illegible] ... nota met de Minister ... dat ... [illegible] ... opvatting van den heer van Twist ... steegering ... werd voorgesteld ... beantwoording ... niet anders dan gedwongen arbeid kon worden ... schouwd en ... aan te toonen dat ... zag ... [illegible]

De Minister besloot ... [illegible] ... voor langen tijd ... kunnen doen blijven ... van den ... [illegible] ... Op dit kapitale punt wilde de Minister dat ... [illegible]

De heer van der Linden ... de comptabiliteitswet op ... 1860, en regtvaardigde al de Commissie van Rapporteurs van het verwijt dat de Minister ... [illegible] ... over zijne comptabiliteitswet gedurende acht maanden ... [illegible]

[illegible]

THE ... [illegible] ... SCHE COURANT

VAN

...ERDAG 15 December 1860, No. 298.

...ATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

...ting van Vrijdag 14 December.

...e zitting van de Eerste Kamer der Staten-...al is door den Voorzitter medegedeeld: 1º dat ... van den ... heeft kennis gegeven door ...dheid verhinderd te zijn de Vergadering ... ...en; 2º dat de heer Borret van Zogelanden ...t. 83 der Grondwet voorgeschreven eeden in ... des Konings heeft afgelegd. ... ...e heer als lid zitting genomen. ... Het rapport ...ver de wetsontwerpen houdende ... ...t Iste, IIde en IIIde hoofdstuk der Staat...g voor 1861 zijn benoemd de heeren ... ..., Sassen en ...

...de Tweede Kamer zijn ingekomen ... de wets-...en, in de avondzitting ... van ... ...ernangenomen. Verzoeken om ... ...bitessen van de gemeentenaren van ... ...een en Zijlsteren zijn verzonden naar de Com-...oor de petitiën.

...den heer Michiels van Kessenich is ... ...

...p een adres van de ... van ... ...eken te Venlo, houdende bezwaren tegen ... ...l der Maas. ... ...ergadering is daarna gescheiden.

Tweede Kamer.

...ing van Vrijdag 14 December.

...e zitting der Tweede Kamer van heden werd ...eet en ten einde gebragt de beraadslaging over ...ak XI (Departement van Koloniën) der Staats-...ng voor 1861.

...er Dagmaer van Twist achtte het ongeraden ... vele gewigtige onderwerpen te spreken, ...and staan met het XIde hoofdstuk. Slechts ...unten zou hij bespreken. Het eerste betrof ...ische leger. Hij bragt hulde aan de zorg die ...laatste jaren daarvoor was besteed en voornamelijk ...reft de afzending van Europesche militairen. ...tte dat een onmisbaar element, maar betoogde ... element van vreemdelingen in de laatste jaren ... was gekomen, zijnde 3/5 van het geheel. ...kende hij de moeijelijkheid om dit zaak goed ...ten. Een krachtig middel om niet noodig te ... de noodzakelijkheid tot uitzending van ... ...eendelingen zag de spr. in het niet verder ...en van ons gezag op de buitenbezittingen. ...aatste jaren was men te veel aanzien in over-... vervallen en hij wees tot staving daarvan op ...editiën in Palembang, Boni en Bandjermasin. ...nachte het vaste beginsel te zien aangenomen ... zich zonder strikte noodzakelijkheid ver-...theid van eenige verdere uitbreiding van ...ing. Met betrekking tot het verband dat er ... moest tusschen het Nederlandsche en het ... leger, merkte de spr. op, dat men daarbij ... [illegible] ... buitenlandsche oorlogen. Met betrekking tot ... ...o was hij niet ... ...antwoording besproken plan om soldaten in ...tie langer dan 15 jaren dienst telden, in Indië ...iseren; hij meende dat die soldaten ... ...ten van kolonisten, arbeidzaamheid en ...g, zouden missen.

...tweede punt betrof, naar aanleiding van de ...n den heer Mijer op gisteren, het cultuurstelsel. ...a die spreker wenschte hij dat cultuurstelsel te ...m, maar met dit verschil dat hij er geen on-...e lofredenaar van was; dat hij het niet on-... wilde behouden maar wel tijdelijk, omdat ...el een onnatuurlijk stelsel was, dat niet kon ...t blijven bestaan. Over de regeling der suiker-...en over het contract Pangka wilde de spreker ...weiden, daarover was hij vroeger gelegenheid ... gezegd. Ook weigerde hij te treden in ... ... over den vrijen arbeid. Over de feiten ... ...rbij in aanmerking moesten komen, was hier ... oordeelen; hij kon dus over de feiten niet ..., alleen wilde hij zeggen dat hij niet ver-... had op officiele waarheid. Ter zake van ...jen arbeid wilde hij slechts ... aan ...nister onderwerpen: Is aangenomen dat er ...ten plaats hebben ... en dat ze nog plaats ... dan ... ...ats hadden ... ... zaak af te kunnen? ... ... wilde veroordeelen omdat ... ...en wat er van het cultuurstelsel ... ...indien er even ... ...en gedaan met ... ..., zijn ze of zullen ze ... ...slotte herinnerde de spreker aan het ... ...Gouverneur-Generaal ... ...verantwoording waren geroepen, ter zake ... ... van tabakshuurders, en vroeg hij of ... ...ren niet het regt hadden om ... ...g publiek te maken, dan wel of zij ... ...de, bedreigd zouden worden met de toepas-... het besluit van 1851.

...er Rochussen ... ... den vorigen ... ...de de Minister ... dat de ... ...an het Europesche, maar vooral van het ...ndsche element in het Indisch leger ... ...derwerp van de zorg des Ministers was, in ... met den Minister van Oorlog, en dat op ...iddelen zijn te baat genomen om het Neder-... element te doen toenemen, niet alleen wat ...et getal maar ook het gehalte. Reeds hadden ...delen goede vruchten gedragen, doch wat be-...t plan om aan soldaten in Indië een stuk ... af te staan, daaromtrent was nog niet met ...d beslist; intusschen was daarbij kolonisatie ... hoofdzaak, maar wel bijzaak. Hij was het ...t den vorigen spreker dat gelet moest worden ...ormatie van het leger, zoowel op buitenlandsche ... op binnenlandsche oorlogen, en het was ...rom dat hij het laatste jaar op nieuw de uit-...en had vermeerderd, zoodat, waar vroeger be-...en tekort, nu een overcompleet van 900 man ...n aanwezig was. Bovendien had de Minister ...ne zorgen gewijd aan de aanwerving van Afri-...e soldaten, die in behoorlijke ... uit-... een zeer nuttig element, en ... later ...